

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Entered as Second-Class matter July 13th 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXVI CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, RUGSEJIS (SEPTEMBER) 27d., 1918 M. No 39

25,000 Turku Paimta.

Anglai sutryne Turkus Palestinoj.— Nazaretas, Kristaus gimimo vieta, atimta. Dvi turkų armijos beveik visai sunaikintos.

Bulgarai gavo didelį smugį. Frontas jų sulauzytas.— Betvarkėj traukiasi atgal ant 100 mylių fronto.

Latvys—Naujas Bolševikiškas Bučeris. St. Quentin arti puolimo.

VOKIETIJOS KANCLERIS MATO PAVOJŲ.
Londonas, rugsėjo 25 d.—Vokietijos kancleris von Hertling, laikydamas prakalbą prieš centralinį Reichstago komitetą, pripažino, kad "dalykų stovis yra sunkus, bet mes neturim priežasties nusiminimui. Mes jau turėjome pereiti per sunkesnius laikus".
Savo prakalboje kancleris pripažino, kad tarp Vokietijos žmonių yra "gilus neužsiganėdinimas, kuris apėmė plačius gyventojų sluoksnius", bet jeigu, esą, tas yra išsūkta dabartiniais vokiečių nepasisekimais ant Vakarų fronto, tai tas, esą, visai nepamatuoti. Jis kvietė vokiečius prie tolimesnės vienybės ir ištvermės.

PRIE ST. QUENTIN VARTŲ.
Paryžius, rugsėjo 25 d.—Francuzų kariūnė užėmė kaimus ir pozicijas, esančias tik vieną anglišką mylią į vakarus nuo St. Quentin miesto, kuris yra pats Hindenburgo linijos nugar-kaulis.

FRANCUZAI UŽĖMĖ PRILEPĄ.
Londonas, rugsėjo 25 d.—Francuzų raiteliai užėmė miestą Prilep, svarbų punktą ir šiaurius nuo Monastir, Makedonijoj. Prilep buvo svarbiausias centras kariškų sankrovų bulgarų armijos.
Bulgariskai-vokiška armija Makedonijoj traukiasi atgal ant fronto 100 angl. mylių ilgo.

CENTRALINĖ VALDŽIA PRIEŠ BOLŠEVIKŲ.
Archangelskas, šiaurinė Rusijoj, rugsėjo 18 d.—Susitvėrusi "Šiaurinės Rusijos Dalies" valdžia, kurios perdėtinis buvo Caikovskis, rezignavo. Jos vieton šio apskrčio general-gubernatorium tapo paskirtas pulkininkas Boris A. Durov.
Valdžia rezignavo todėl, kad Sararaj jau susitvėrė ištikimų rusų valdžia po vadovystę gen. Aleksejev, buvusio pirmiaus vyriausiu vadu rusiškų armijų. Šiaurinės Rusijos apskritis pripažįsta šios centralinės valdžios autoritetą. Šitos jėgos kovoją prieš bolševikus, sykiu su talkininkais ir čecho-slovakais.

BLOGA SAVAITĖ KAIZERIAI.
Pereita savaitė buvo bloga savaitė kaizeriui, blogiausia, kokią jis kada nors turėjo. Iš visų frontų ant kaizerio galvos verčiasi nelaimės viena po kitos, viena už kitą didesnė.
Palestinoj turkai yra beveik visiškai sutruskinti; Makedonijoj, ant taip vadinamo Salonikų fronto Balkanuose, serbų-grekų-francuzų-anglų-italų armijos uždavė bulgarams didelį smugį, paėmė per 10,000 bulgarų belaisvė—ir užgriebė daugias 120 kaunuolių.
Bulgarų kariūnė, kurios frontas tapo perlauztas tarp Do-rain ir Monastir, šuoliais traukiasi atgal ant fronto tarp paminėtų vietų. Vienuoliktą vokiečių divizija, gelbėjusi bulgarams, kaip pranešama, tapo atkirsta nuo bulgarų ir traukiasi

atgal pilnoj betvarkėj. Italų kariūnė Makedonijoj, besivydama vokiečius ir bulgarus, padarė daugias negu septynias angl. mylias pirmyn; prie to paėmė 16 kaimų ir daugelį belaisvių.
Serbų ir anglų kariūnė yra arti Bulgarijos rubežiaus. Serbai, pasiekdami upes Vardar, padarė didžiausią pirmynę, užėmė 120 kaunuolių, ir užgriebė 18,000 turkų belaisvė ir užgriebė 120 kaunuolių. Miestas Nazaretas, Kristaus gimimo vieta, taipgi tapo nuo turkų atimta, neskaitant kitų miestelių.
Apie tai oficialiskai skelbia Ang-

lijos Kariškas štabas savo pranešime, išleistame šį vakarą.
Anglų armija Palestinoj vadovauja gen. Allenby, kuris po šito mušio beveik sunaikino visas turkų svarbiausias jėgas, buvusias Palestinoj, kurią paprastai vadinama Šventa Žeme. Anglų nuostoliai, sakoma, buvo sulyginamai labai menki.
Šitas anglų ofensyvas prasidėjo nakčia ant rugsėjo 19 dienos. Idant ji prirengus, prisėjo pergalėti pušėtin sunkenybių. Reikėjo sutraukti daug kariūnė—tose vietose, kur manyta daryti ofensyvas ir sutraukti ją taip, kad turkai nepatėmėtų. Todėl prisėjo kariūnė daryti didelius "maršus" nakties laiku. Dienos laiku kariūnė išsėjosi alyvų giraitėse ir kitose patogiose vietose. Dienos laiku maršuoti negalima todėl, kad kariūnė sukelia didžiausius debesus dulkių, kas turkams būtų parodęs angliskus piliatus.
Savo piliatą gen. Allenby įvykdė labai sumaniai. Per visą vakarą jis laikė frontą apie 15 angl. mylių į šiaurius nuo Jeruzolimo ir tiesioj linijoj nužėmė Jordano iki Tarpžemių jurių. Šios linijos centras (viduris) yra stiprus. Per čia eina pat svarbiausias geležinkelis, vieta yra kalnuota ir turkai stipriai šias pozicijas fortifikavo. Gen. Allenby sutraukė čia dalį kariūnės, rodydamas, kad jis rengiasi prie sturmovimo šios vidurinės dalies. Turkai, sulgy to, į šią vietą sutraukė didžiausius savo spēkas, rengdamiesi prie atkaklaus gynimosi.
Tuom tarpu vienok gen. Allenby, viliodamas turkus viduryj, stumė netikėtai pirmyn savo stiprias jėgas nuo savo kairiojo sparno. Tarpžemių jurių pakraščiu, per Šarona tyrlaukus. Greitais maršais šita kariūnė nužėmė net iki miestoto Haifa ir užsuko į rytus. Pirm negu turkai spėjo atsivokėti, anglų kariūnė jau užėjo jiems užpakalin ir perkirto svarbius pasitraukimo kelius. Turkai, tokiu būdu pakliuvusie tarp dviejų ugnių, pasileido galvatrukčiais ir traukėsi atgal, palikdami anglų rankoms didelį skaitlių belaisvių, kanolių ir kariškos medžiagos.

Turkų nelaimė padidino dar labiau ta aplinkybė, kad drauginis angliams arabų karalius Hedžias tuo pačiu laiku užpuolė turkus iš kito šono, nuo Arabijos tyrtų pusės, ir sunaikino keletą svarbių tiltų per upę Jordaną, toli turkų užpakalyj, tokiu būdu dar labiau apsunkindamas turkų pasitraukimą ir be to jau sunkų.
Šituo smugiu gen. Allenby atėmė nuo turkų visą sepoibing provinciją Samariją ir dalį Galilėjos.

40,000 TURKŲ SLĀSTUOSE.
Londonas, rugsėjo 24 d.—Vėliausias žinios iš Palestinos praneša, kad angliai, užimdami perėjimu per upę Jordaną, sutarsė mažiausiai 40,000 turkų sląstus, iš kurių jie vargiai galėsi ištrukti. Čielos dvi turkų armijos—septintoji ir aštuntoji—praktiskai visai tapo sunaikintos. Kariškas anglų ofisas oficialiskai paskelbia, kad iki vakar dienos suskaičyta 25,000 turkų, pakliuvusių generolo Allenby nelaisvėn, o sulyg korespondento pranešimo, skaitlius užgriebė turkiškų kanolių jau per 270.

Turkai turėjo septynias divizijas kariūnės distrikte į pietus nuo Nazaret. Manoma, kad suskaičius visus belaisvius, jų pasirodys daug daugiau negu 25,000, nes nauji belaisviai vis dar tebeplaukia.

IŠ BOLŠEVIKŲ "ROJAUS."
Washingtone, D. C., rugsėjo 23 dieną.—Į Valstybės Departamentą Washingtone kasdien ateina

nuo valdžios užrubežinių atstovų pasibaisėtinų žinių apie Bolševikų teroro orgijas Rusijoj.
Išleisus pereitą subatą viešą atsisaukimą prie visų talkininkų ir neutrališkų šalių, idant jos drauge padarytų žingsnius sulaukymui bolševikiškos anarchijos Rusijoj. Amerikos valdžia šiandien paskelbė vėliausias žinias, kurias Amerikos atstovai Europoje gavo nuo žmonių tik-ka iš-trakusių iš Rusijos.
Pabėgėliai plaukia iš Rusijos tukstanciais—daugiausia į Svediją ir Norvegiją. Kokias pasakas jie pasakoja apie bolševikų viešpatavimą Rusijoj, tai beveik net sunku yra tam tikėti. Visi liudijimai vienok veda prie to, kad skerdynės žymesnių rusų ir buvusių oficerų eina be paliovos ne pavieniais atsitikimais, bet "olseiliu"—ištaisais būriais. Žymiausi Rusijos vyrai, žinomi ne tik Rusijoj, bet ir kitose šalyse kaip pažangūs liberalai ir carizmo priešai, lyginai ir daugybė kitų žmonių iš vidurinės klases, yra šaudami be jokio teismo.

"Pavojingi Sovietui."
Tokių sąsaudytų be jokio teismo iki šiolie yra jau tukstanciai ir visas jų apkaltinimas (be jokių prirodymų, be jokių nagrinėjimų) yra įtarimas, kad jie esą "pavojingi sovietams" [bolševikų valdžiai]. Tokio pilko įtarimo užtenka, ir bolševikiška valdžia išduoda mirties dekretą.

Saudantieji budeliai, anot pabėgėlių pasakojimo, dirba persimainydami dieną ir naktį, savo kruviną amatą varydami.
"Viena ypatybė yra tame"—skelbia departamento žinia,—"kad oficerius šaudoma nakties laiku beiznentuose, užsimovus ant šautuvų vamzdžių "nutildytojus," kad šuvių nebūtų mieste girdėti.

Latvys Yra Vyriausiu Budeliu.
"Vyriausiu Rusijos budeliu yra tulas Peters, kurio kraujagerystę prilyginama prie garsaus francuzų Revoliucijos budelio Barence.
Peters yra perdėtinis "nepaprastos komisijos prieš kontr-revoliuciją" ir užėmė šią vietą po Uriekio (žydo), kuris nesena už savo žiaurumą buvo nugalabintas Petrograde.
Valstijos pranešime sakoma apie Petersą, kad "jis pasirašinėja po mirties dekretais visai jų nei neskaitydamas".
Peters yra latvis ir ilgus laikus gyveno Anglijoj; rusiskai jis kalba su blogu akcentu. Jis esąs mažas šviesplaukis vyrukas, pasigėrusis savo neapribuota galyle, kokią jis turi ant kiekvieno Rusijos gyventojų gyvasties.

Prieš jo ofisą ilgi karidoriai yra dieną ir naktį užgrusti kaimiečiais ir darbininkais, kurie atneša skundus ant savo šeiminkų, perdėtinų ir ponų, kaip ant žmonių "pavojingų sovietams".
Susipykusis už merginą čia atėma ir skundžia savo laimingesni konkurentą kaip "pavojingą sovietams"; vertelga, norintis savo kaimyną iš biznio išvartyti, daro tą patį. Užtenka žodžių "jie pavojingas sovietui"—ir Peters be jokių ilgesnių ceremonijų, vardan "proletariato" ir "darbininkų klases" laimės padavimą sąsaudymą tą pačią naktį.

Britanijos ir Francuzijos generaliskai konsulai Maskvoje yra dabar po areštu. Amerikoniskias konsulas Mr. Poole šiomis dienomis išvažiavo iš Rusijos į Stockholmą.

(Tąsa ant 2-ro pusl.)

Dienraščio Reikaluose.

SPECIALIS DIENRAŠČIO ŠERININKŲ SUSIRINKIMAS.

Spalio 11 d. yra šaukiamas specialis visų "Lietuvos" (Lithuanian Publishing Co.) šerinkų susirinkimas, kuris atsibus Mildos didžiojo svetainėj, 3138-3142 So. Halsted St., Chicagojė, ir prasidės 8 val. vakare.

Šio susirinkimo tikslu yra padidinti skaitlių "Lietuvos" Dienraščio bendrovės direktorių nuo dabartinių penkių direktorių iki vienuolikai, arba iki kito kokio skaitliaus, kokį susirinkusieji nustatytų; padarymas įvairių kitų permainų bendrovės konstitucijoj, jeigu šerinkams tas pasirodytų reikalinga; apkalbėjimas ir nutarimas įvairių kitų dienraščio ir bendrovės reikalų, kurie bus tinkamai šiame susirinkime pakelti ir gvildinti.

Šiame susirinkime gali dalyvauti TIKTAI "Lietuvos" Dienraščio šerinkai, arba formaliskai ant rašto (per "proxy") įjgaliotos ypatos.

Visi einantieji susirinkimam savo ypatos patikrinimui privalo atsinešti su savim savo šerų certifikatus, arba kas jų butų dar negavęs, tai savo "Interim Certifikatus," arba "Lietuvos" bendrovės paliudijimus, kad jie šerūs turi.

Lithuanian Publishing Co.

"LIETUVOS" DIENRAŠČIO ŠERININKŲ ATYDAI.

Sekantieji "Lietuvos" dienraščio šerinkai teiks tuojaus pranešni mums aiškius ir teisingus dabartinius savo adresus, nes jiems siunčiami laiška sugrįžta atgal iš krasos:
Jurgis Dicitis, iš Pittsburg, Pa
A. Sukys, iš Cleveland, Ohio.
V. Kevelaitis, iš Erie, Pa.
V. Puščius, iš Lorain, Ohio.
S. Bokuzis, iš Sault Ste Marie Mich.

J. Zenius, iš Lorain, Ohio.
P. Asmont, iš DesMoines, Ia
A. Lazauskas, iš Chicago, Ill.
V. Bakutis, iš Chicago, Ill.
P. Baronas, Waterbury, Conn.
T. Skleris, Cleveland, Ohio.
J. Laurinaitis, Worcester, Mass.
J. Petraitis, iš Chicago, Ill.
S. Vitartas, iš Chicago, Ill.
P a s t a b a.—Visi šerinkai visuomet tuojaus privalo pranešti apie savo adresą permainas.
Lithuanian Pub. Co.

SENAS MUS SKAITYTOJAS.

Aną sykį jau esame minėję, kad tarp senų "Lietuvos" skaitytojų yra ir p. J. Kalasauskas, pirmiau gyventusis St. Louise, dabar persikėlę Chicago.
P-as Kalasauskas buvo vienas iš pirmų, kurie, išgirdę apie "Lietuvos" dienraščio organizavimą, tuojaus pažadėjo paramą ir prisidėjo tuo tarpu su 5 šerais.
Aną dien p. Kalasauskas pats užėjo "Lietuvos" ofisan—"atlaankyti savo seną prietelių Lietuvą. Ir žiūrėkit, ką jis padarė"—Per 20 metų svirvuram aš skiatiau "Lietuvą"—sako p. Kalasauskas—ir visados ji savo pamokiniomis ir žiniomis buvo man geriausiu prieteliu. Daug iš jos pasinaudojau, daug smagumo per tuos 20 metų turėjau. Už kiekvienų metų skaitymą aš noriu paimti po vieną šerą jos dienraščio. Turėjau penkis—tai dabar noriu imti dar penkiolika.
Ir p. Kalasauskas paėmė dar 15 dienraščio šerų.
Laikraščiu yra smagu susitikti su žmonėmis, kurie per ilgą savo locną patyrimą moka apkalnuoti savo laikraščio pasidarbavimus.

"LIETUVOS" DIENRAŠČIO ARMIJA.

Čia seka tolimesnis surašas "Lietuvos" dienraščio šerinkų, kurie iki šiolie dar nebuvo paskelbti. Armija dar vis auga ir naujų, susivėlinusių "karininkų"—šerinkų vis dar pribūna. (Meldžiama atkreipti mūsų atydą, jeigu vardai arba skaitlius paminėtų šerų butų kartais klaidingai paduota):

- Iš Waterbury, Conn:
P. Pliuščikas 1.
Juoz. Grybas 1.
J. Minelga 1.
J. Lukauskas 1.
K. Blažaitis 1.
J. Kirvaitis 1.
J. Zujus 1.
M. Valickas 1.
J. Ambrozėjus, Brooklyn, N.Y. 1.
P. Norkus 1.
V. Kraucūnas 1.
J. Jaukėna, Cairbrook, Pa. 1.
V. Kevelaitis, Erie, Pa. 1.
L. Lukoševičius, Waterbury, Conn. 1.
P. Miliuskas, Warland, Wis. 5.
T. Kopustaitis, Cambridge, Mass. 1.
J. Zaruskis, Pittsburgh, Pa. 1.
P. Stanišauskas 1.
J. Sunkunas 1.
Petras Gilius 1.
Fabijonas Savinis 1.
Adomas Kardonas 1.
G. Tarvidas 1.
M. Marmokas 1.
Vl. Petruskas 1.
J. Balčaitis 1.
A. Vainorius 1.
Teofilus Kibartas, Minneapolis, Minn. 1.
K. K. Bielskis, Lynn, Mass. 1.
J. Naura, Detroit, Mich. 1.
Vlkt. Genčauskas, Wauwatosa, Wis. 1.
J. Kliskas, Utica, N. Y. 1.
A. Slavickas, Thorp, Wis. 1.
Albertas murza, Philadelphia, Pa. 1.
K. Bučys, Spokane, Wash. 1.
Jon. Ramoška, Chicago, Ill. 1.
Pr. Tamošūnas 1.
Pr. Benzaitis 1.
J. Strupas 1.
J. Stankevičius 1.
Alex. Sabaitis 1.
F. Juozapatis 10.
F. Kunza 1.
O. Martinkienė 1.
A. Garmus 1.
V. Bakutis 1.
M. Vaitkus 1.
J. Bagdonas 1.
M. Muzika 1.
N. Vaitkus 1.
J. Jasutis 1.
T. Gedminas 2.
J. Petraitis 2.
A. Malinauskas 1.
K. Grite 1.
S. Daugelevičius 2.
A. Musteika 1.
N. Česna 1.
A. Ruginis 1.
A. Martinkus 2.
Jon. Dagitius 2.
A. Masalskis 2.
Jonas Varkalis 1.
Kaz. Lamsargis 1.
Z. Grigaitis 1.
Ona Lukoševičiūtė 1.
S. Vidginis 1.
Alex. Gučas 1.
F. Degimas 1.
J. Barčius 1.
V. Račauskas 1.
J. V. Dimša 1.
D. Žasytis 1.
P. Woodman 1.
M. Žilvitis 1.
V. Stankus 1.
L. Lapinskas 1.
J. W. Zacharevičius 1.
A. Babšis, Rockford, Ill. 1.
K. Grigaliunas, Silver Creek, Pa. 1.

- Al. Buker
- Petr. Lukšis, Newark, N. J.
- A. M. Goberis, Cicero, Ill.
- A. Kranauskas, Cleveland, Ohio
- A. Valungevičius, Dayton, Ohio
- A. Gelinskas Pittston, Pa.
- Ign. Dauginskas, Cherry Valley, Pa.
- Pr. Sagamokas, Chicago, Ill.
- V. Norv us
- J. Racev ius
- G. Ambrams
- T. Stakevičius
- Petras Grinevičius
- Just. Pečiulis
- Jonas Se. eika
- Jonas Margis
- Napoleonas Kasinskis,
- Jonas Markunas
- And. Jurevičius
- K. Mockevičius
- Just. Klevička
- Ant. Meškauskis
- J. Dabravolskis
- Petras Pivarunas
- Jok. Raslavičius

(Daugiaus bus)
(Tąsa nuo 1-mo pusl.)
IS KARĖS LAUKO.

JAPONAI PAIMA 2,000 VOKIECIŲ.

Londonas, rugsėjo 23 d.—Japonų kavalerija užėmė du svarbius Sibirijos miestus—Blagoviesčenską ir Aleksejevską. Du tukstančių austro-vokiečių, buvusių belaisvių, kuriuos bolševikai apginklavo prieš talkininkus, pateko dabar japonų belaisvėn.

Japonų vyriausybė išleido proklamaciją į Sibirijos gyventojus ir sako, kad ne noras užgrobtum, bet draugiškumas ir noras pagelbėti užvesti tvarką privertė Japoniją įsimaityti į Sibirijos reikalus. Proklamacija persergst, kad bile vienas, nepaisant jo tautybės, kad darys betvarke, bus skaudžiai baudžiamas.

VĖL KĖSINASI ANT BOLŠEVIKŲ.

Amsterdams, rugsėjo 24 d.—Sulyg žinios iš Maskvos, vėl buvo padaryta pasikėsinimų ant bolševikiškos valdžios lyderių ir iš tos priežasties, sako žinia, bus padaryti nauji žingsniai atkėsimui [suprask, kad bolševikai vėl šimtais žudysia].

IS AMERIKOS.

APIE KETVIRTĄ PASKOLĄ.

Washington, D. C. Visi planai prie 4-tos Laisvės Paskolos, kuri prasidės 28 d. šio rugsėjo, jau yra užbaigti.

Ketvirtos Paskolos bondai neš 4½ procento, taip pat kaip ir Trečios Paskolos. Pirmas procentas už juos bus išmokamas balandžio 15 d. ateinančiais metais už 173 dienas, o paskui kas 15 d. spalio ir balandžio kiekvienų metų.

Bondai bus nuo \$50.00 iki \$100.00. Augštesni bus po \$50.000 ir \$100.000. Imant bondus ant lengvo išmokėjimo, šiuo sykiu reikės „ant rankos duoti“ 10% nuo imamos sumos; perėjimą syk, laike Trečios Paskolos, reikėjo įmokėti tik 5%.

Paraginimui prie šitos laidos bondų, kongresas nutarė paliusuoti juos nuo nekurių taksų.

Sykiu su tuo kongresas užgry padidinti sumą karės taupymo ženklelių (War Savings Stamps) nuo 2 milijardų iki 4 milijardų doliarų.

Valdžiai suteikta teisė užgryti priimdinėjam bondų vieton pinigų, perkant kokį tavora. Tą teisę duota todėl, kad įvairūs spekuliantai išnaudoja žmones.

JAUNUOLIAI TURĖS DARBO.

Washington, D. C. Jauni vaikinai, esantieji mokyklose, kurie pasiekė 15 metų amžiaus iki birželio 1 d. 1919 m., liks priskirti prie Vaikinių Darbo Rezervos. Vaikai bus paskirstyti į būrius savo mokyklose, valdžia duos jiems uniformas ir jie galės mokintis įvairių darbų, reikalingų prie ukininystės. Pamokos prasidės mokyklose nuo lapkričio 1 d. šių metų ir valdžia kviečia visus tokio amžiaus vaikus tas lekcijas lankyti.

Laikė vasaros mėnesių vaikams bus duodamas įvairus darbas ant army, kaip praktiškas

išmėginimas to, ką jie šmoko mokyklose per žiemą. Darbai, žinoma, bus duodami tikai toki, kuriuos to amžiaus vaikinai gali lengvai atlikti.

ALKOHOILO LAIDOTUVĖS.

Washington, D. C. Kongresas pereiną panedėly galutinai užgryre įstatyma, kuris padarys visas Suvienytas Valstijas kiuriniai „sausomis“ ant viso karės laiko.

Uždraudžiama pardavinėti alkoholišką gerimą nuo birželio 30 d. 1919 m.

Uždraudžiama išdirbinėti vyną ir alų nuo gegužio 1 d. 1919 m. [Uždraudimas dirbti degtinę padarytas dar pereinatis metais].

Užtvirtinama Prezidento galė apskėbti „sausą“ bile vietą ir pirm to laiko. Prezidentas jau tą galė ir panaudojo, uždraudamas dirbti alų nuo gruodžio 1 d. šių metų.

Visi šitie uždraudimai bus galėje patol, pakol pasibaigs karė ir pakol Amerikos armija nebus visai demobilizuota (paleista namo).

IS VISUR.

Didelė eksplozija pasitaikė parako dirbtuvėje Woellersdorfe, netoli Vienos. Kaip praneša Vienos laikraščiai, 382 ypatos, daugiausiai tarp jų merginų, tapo eksplozijos užmuštos.

Dantijos kunigaikštis Axel, kuris atvyko Amerikon kaipo SUV. Valstiju svečias, aną dien atlankė Mount Vernon, kur yra palaidotas Jurgis Washington ir uždėjo vainiką ant šios šalies tėvo kapo.

Rezignavo Japonijos ministerij kabinetą, kuriuo vadovavo feldmaršalas grafas Terauchi. Jis vedė valdžią per du paskutinius metus.

Rezignavimo priežastis tuo tarpu nepaduodama, bet galima spėti, kad ji bene bus sąryšyje su Japonijos ekspedicija Sibirijon. Japonijoj yra kelatas partijų ir jos turi skirtingas pažiūras sulyg to, kokiū būdu Japonija turi dalyvauti Sibiriškoj ekspedicijoje.

Amerikos laivas Buena Ventura tapo torpeduotas ir nuslemdo pereinatos savaitės panedėly. Tris jo oficerai ir 27 jureiviai atplaukė valtjje į Ispanijos uostą Corunna. Trijų valčių su 64 ypatomis to laivo igulus dar trukta.

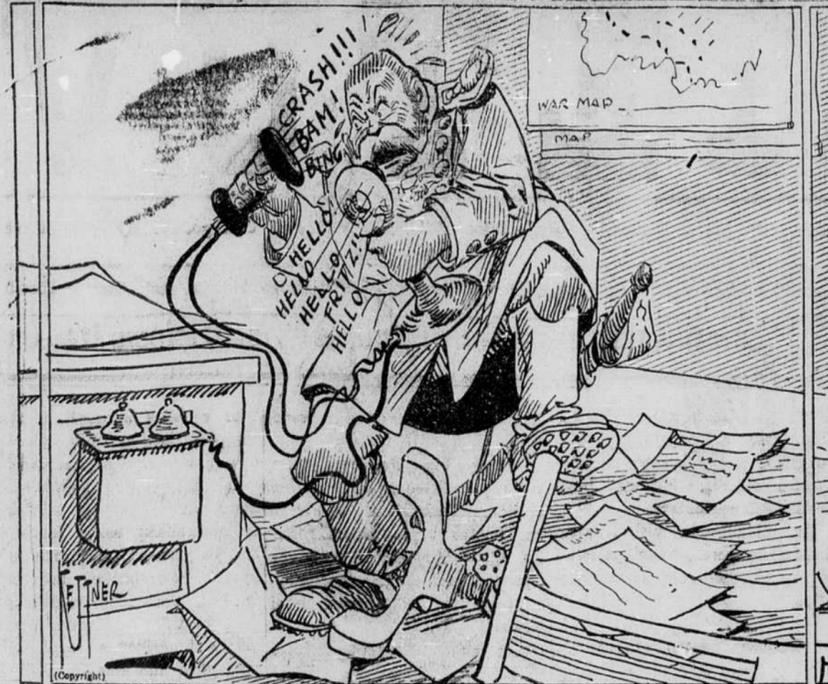
Buena Ventura plaukė iš Bordeaux miesto, Francuzijoje, po to, kaip jis pristatė tenai petroliaus siuntinį iš Philadelphios. Laivas buvo 4,881 tonų didumo.

Žinios iš Šveccarijos praneša, kad austrų pulkas, stovintis mieste Rovno, buvusioj Rusijos Volyniaus gubernijoje, susibuntavojo, kuomet jam paliepta vaziuoti į Francuzijos frontą. Pulkas buk iškėles, raudoną bunto vėliavą ir prie jo, sakoma, prisidėjo dar du pulkai.

Nariai Amerikoniskos delegacijos, paskirtos tartis su Vokietija kaslinė išmainymo kariškų ir civilijų belaisvių, atvyko į Berną Šveccarijoj. Delegacija susideda iš sekančių ypatų: John W. Garrett, amerikoniškas ministeris Hollandijoje, John W. Davis, naujas Amerikos ambasadorius Anglijoj, ir atstovaujantis Amerikos karės departamentą; gen. F. J. Kernan, atstovaujantis armijai ir kap. Henry H. Hough, atstovaujantis laivyną. Atvyko taipgi ir Vokietijos delegacija.

Derybos prasidėjo panedėly per Šveccarijos valdžios tarpininkystę ir manoma kad teisė keletą savaičių. Šių derybų tikslu yra apimainyti belaisvius, kurie jau negali daugiaus dalyvauti karėje, taipgi nustatyti kitus belaisvių reikalus: siuntimą jiems pašalpos, suteikimą jiems mokiesties ir t. t.

Cecho-slovakiska divizija, esanti ant italų fronto, ir kovojanti tenai sykiu su italais prieš savo buvusius vrdonus austrus, rugsėjo 21 d. pasizimejo, sumušdama austrų užpuolimus. Apie tai pranešama oficiališkai iš italų vyriausios štabo.

DIDELIS "TRUBELIS" IŠILGAI HINDENBURGO LINIJOS.
Hindenburgas: Hello, Friell. Hello, Hello — po šimts vėlinių kodėlneatsakai?..
[Kur tau Fricas švokiečių karitūmenė] atsakys, kad jis baisiai "bizi," kalį nešdamas].

Žinios iš Lietuvos.

Odesa.

Jeigu dabar visur Rusuose baisu gyventi, tai čia — desimti kartų, nes kiekvieną naktį esti susirėmimų ir žinoma ne le aukų.

Lietuviai čionai, nežinia ar tai kad tokia dvasia, irgi juda, dirba, žinoma, kiekvienas savo išmanymu, bene visos lietuvios iškilusios partijos rado čia atbalsį: nuo "dešimtiesių," ligi "kairiausių," "kairiejį" nesigali darbo parašyti kam nors ir rusų laikraštį ir išvadinti kitus, jiems neprielankius, visokiais jau žinomais vardais.

Be to, rodos, ir savuose organuose giriasi, kad jie čionai visiems lietuviams vadovai. Nepaisant vietinio endekų skyriaus boikoto "Samrybes lizdo," t. y. "Mergaičių Draugijos," "Savitarpiečių," "Krikščionių Demokratų," "Liaudies Sąjungos," "Varpo" ir kitų, kuriuos turi vieną bendrą sąlę. Kolonijos laibiausiai susipratusių lietuvių koncentruojas apie minėtąsias organizacijas ir šiandien nariais jos yra gausingiausios ir pasižymi savo gyvu darbu.

Pakalbėsim apie tas draugijas, kuriose dalyvauja jaunuomenė. Nesenai susikūrė "Varpas," kurių tikslas yra organizuoti Odesos lietuvių jaunuomenę bendram lavinimuisi dailėje ir kitose mokslo šakose, be to duoti kuno pagalbos neturtingiesiems nariams. Ši draugija įsikūrė mokslolavij iniciativa.

Aukščiausias tikslas — teikti dvasios peno: tam tikslui, kas mėnuo iškelia kelis vakarus, daugausia, koncertinius ir, kaip toliau matysime, gana pasekmingai.

Kita, seniai susikurusi "Ruta" — klūbas, dabar pasivadinus save kultūros švietimo draugija, taip pat dažnai kelia vakarėlius. (Rutos sekcija — "Rutos vaikinėlis").

Taigi, Odesoje yra du jaunimo būriai, kurie darbuojasi visai atskirai. Iš karto gal ir keista, kad čia jaunuomenė nesidarbuoja iš vien, bet artėian pažūrėjus, pamatysime, kad Lietuvoje augusieji su vietiniais, čia gimusiais, negali susikibėti: dvasioj yra skirtini, nes kas vienam sava, kitam atrodo visai svetima; pavyzdžiui: "Ruta" leidžia dainuoti rusų nuvalkiotus romansus dar išverstus į lietuvių kalbą. O kaip mėgsta "solistės" juos atlikti! Nei viena žodį negalima suprasti! O jeigu turėsime galvoje, kad jos silpnai moka lietuviškai, daugiausia tarpu savęs kalba rusų kalba, tada suprasime, ką galima jausti, girdint toks "veikalas" vertime. Lietuvių dainos taip pat neišvengia savotiškų "patasų." Geistina būtų, kad "solistės" ir choras igiedotų į gramofoną, tada kai-kas galėtų pasimokinti. Taigi Odesa turi du choru ir dvi vaidintojų kuopi. "Varpo" choras, daugiausia iš darbininkų, dainuoja vakarėliuose ir gieda bažnyčioje per lietuvių pamaldas, kurio esti kas trečias šventadienis.

"Rutos" vakarėlius, visi vietiniai inteligentai teikiasi ateiti, g

skaja Pravda"! Bet tuo tikrai jis gaudina "tovariščius," kurie vien stebiasi, iš kur čionai atsirado dar ir "Litovskaja Pravda". Vienas kitas, paėmęs, pasižiūrės ir vėl umai gražina savininkui, — matyti, nemėgsta! Štai vėl reginys. Šventadienį po pamaldų šalyj gatvės prieš bažnyčią stipm šalyj su glėbeliu "Varpo" mergina. Vienas kitas, praėdamas, perka ir "Vada." Ramiar pardavinėja, neatjausdama grėsiančio pavojaus. Tik štai lenkiškai rusus balsas: o tu čia ką bedarai? kas tau leido? ar tu supranti, ką aš tau sakau? ir t. t. Tada pats Smolensko bažnyčios klebonas, pats D-r Okolo-Kulokas, eidamas pro šalį, ar tyčiomis iššėjęs iš klebonijos, soka sta prie "Vado" pardavėjos ir verčia ją net į atvirą bažnyčią sprukti, kad pasislėptų nuo įsirutinusio D-ro. Smolensko bažnyčios frontas išėina į gatvę, kur niekam nedraudžiama eiti ir apsisistoti, namona, kad ir "Vada" pardavinėti. Bet, matyti, kai-kam ir "Varpas" kenkia, yt dieglius sone; gal užtatai, jog jis lietuviškas.

Keleivis. N

Į Lietuvos jau ateina laišku per frontą. Voroneže yra gavęs P. Variakojis nuo savo tėvų iš Rinkuškių sodžiaus. Birų apskrities laiška, rašyta sausio 25 d. Tai buvo atsakymas į jo laiška rašytą iš Dvinsko sausio 8 d. Kaip girdėti, ir kiti yra gavę nuo savo giminių laišku.

ŽINIOS IŠ RUSIJOS.

Maskva. Tuli plėšikai plėše ir išvogė "Patrijarkų apdarų sandelį" (riznica), kuriame gulėjo nuo senų senovės rusų patrijarkų didios brangenybės, pinigais neįkainuojami apdarai, kryžiai, žiedai, žemėnagai, deimantai ir kiti istoriniai daiktai.

Petrapilis. Galutinai likviduotas Valdamosis Sinodas. Valdiniškai paleisti, o turtas tenka Valstybės banko žiniai.

Kievas. Čia plėšikai žmogūdziai, apsilvilkę karininkų drabužiais, įsiveržė į Kievo-Pečersko vienuolyną pas mitropolitą Vladimira, nuvilko jį ir, išvedė, užšviešti ir "susiprasti," moka nei aiškiai atskirti buržujų nuo proletaro ir bolševikų nuo menševikų. Tas visas žinias tvirtai mano parsigabenti, griztant į Lietuvą ir ten jas vykinti namie.

Norėtusi pasiskaityti laikraštį, bene surasi ten nors pamintą savo tėviškės vietą, ar suzinosi šį-tą apie pasilikusiuosius ten brangius asmenis ir pažįstamus, bet surasti Smolenske lietuvių laikraštį nelengvas uždavinys dar ir ilgokai gyvenančiam čia žmogui. Eik, vargše, kažin kur į miesto pakraščį, o ir mėsūs, neretai tik papetėlis į kilmę ir joje busių straispnių Aukštojo, Bejodieteseno, (dany žymaus rašytojo ir lietuvių klausimo žinovo), St. Salkauskio, J. Savickio, Seiniaus, Šliupo ir kitų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS ROCHESTER, N. Y.

Dvejos prakalbos. Rugsėjo 14 d. vietinė Liet. Progr. Moterų susivienijimo kuopa parengė prakalbas, persikviedama kalbėti tulą merginą net iš Bostono, — rodosi, Puišiuė vadinas.

Šios prakalbos atsituvo Gedimino salėje ir žmonių prisirinko pusėtinai — norėjo pasiklausyti kaip čia mergina kalbės. Išėjo j kalbėti, ir reik pripažinti, kad merginai drąsos netrūksta. Jeigu tik ji turėtų tiek apšvietos ir mokslo, kiek turi drąsos, tai būtų visai neblogoi buvę. Ant nelaimės to ji neturi, kas tuojaus davėsi pastebėti iš to, kuomet mergina pradėjo kalbėti apie tokius dalykus, apie kuritus ji neturi, matomai, jokio supratimo.

Pakol ji kalbėjo apie moteris ir jų gyvenimą, apie jų apsilėidimą, neapsišvietimą ir nesvarumą — buvo dar nei šio nei to: nors nieko naujo ir tame ji nepasakė, bet visgi, kaip sakoma, dar visi keturi ratai tomis pačiais vėžėmis ėjo. Bet kuomet ji pasijėmė apie politikos klausimus kalbėti, tai išsyk pasirodė, kad, anot patarles, "ilgi plaukai, bet protas trumpas."

Jau nekalbant apie tai, kad ji užstojo Rusijos bolševikus, apie kuriuos ji, matomai, nežino; jau nepaisant tokių netinkamų merginai išsireikimų kaip štai, kad esą demokratai pučia asilui per ausį, o republikonai per uodegą, — ji ėmėsi nebaugė "kritikuoti" ir šios šalies valdžią, kalbėdama apie geležinkelius. Girdi, Amerikos geležinkeliams reikėję daug paaišyinių, tai valdžia juos paėmė ir dabar renka nuo mūsų pinigų per takas pataisyti apleistų geležinkelių, o kai sutaisys, tai ir vėl atiduos kompanijoms.

Apie kitus dalykus — o ji stumėnėjo jų daug — neapsimoka ir kalbėti. Užtes pasakius, kad blogai yra kuomet argukas per daug įvairus, bet blogai, kuomet jis ir neadaugas. Kalbėtojai, pirm prastodant ant astrados, turėtų turėti prasilavinti, pasimokinti, o ne lipiti ant estrados ir kalbėti apie viską, kas iš užsuktos galvelės ant liežuviu pakliuna.

Antrojojaus buvo kitos prakalbos — Lietuvos Sunų draugijos. Kalbėtojai buvo vietiniai, P. Petronis ir K. J. Geleželė.

Geleželė kalbėjo ilgai ir savo prakalboj pajudino svarbiausius reikalus, kurie šiandien stovi prieš lietuvius: atgavimas Lietuvai pripulmulybės, atstatymas ir sutvarkymas jos po karės ir t. t. Ir tuo tikslu ragino klausytojus dėtis ir remti tokius įstaigas kaip Lietuvos Neprigulmulybės Fondas, Lietuvos Atstatymo Bendrovė ir t. t.

Kalbėtojas plačiai pasvarstė apie mūsų bolševikus ir apie socialistus abėnai. Baigdamas prakalbą, ragino dėtis prie vietinės Lietuvos Sunų draugijos, kuri yra grynai tautiška lietuvių draugija.

Antrasai kalbėtojas, p. P. Petronis, pajudino savo prakalboje mūsų kunigų politiką. Jis nupeikė tuos kunigus, kurie ir nuo altoriaus nesidriovi vartyti savo klerikalę politiką; pažymėjo, kaip nekurię jų prieina net prie to, kad ir nuo altoriaus vartoja tokius žodžius, smeizdami tautines organizacijas, kokių gerai išauldėtas žmogus drovėtus vartoti ir kur kitur (Paminėjo kun. Maliauską, kuris laikė savo "misijų" vartoto visai nesvarius žodžius net ir bažnyčioje).

Kalbėtojas išvedė tokią mintį, kad kas perdaug, tai nesveika: ar barščiai yra persudyti, ar jie yra nedasudyti — vis viena negerai, negardys. O pas mus klerikalai persurina perdaug vienon pusėn, gi socialistai kiton pusėn. Nurdė, kaip socialistai, čilubėdami-ulbėdami apie laisvę, apie teisybę, apie žemišką rojų, kaip gavo valdžią Rusijoje, tai itaisė žmonėms toki "rojų," apie kokį ir didžiausi despotai nėra sapnavę.

Po p. Petronio prakalbos, Geleželė atsakynėjo ant klausimų. Lietuviški bolševikai, kurių prakalbose buta nemažai, mėgino kalbėtoją "subytinti," bet kadangi kalbėtojas

jiems pusėtinai gerai ir aiškiai atsakinėjo, tai nebargai tik supyko. Žmonės, atsilankiusie prakalbose, abėnai paėmus, buvo užganėdinti, nes jiems jau atsibodo iš vienos pusės socialistų giesmės, o iš kitos pusės klerikalų "gadžinkos." Šitokį duetą tos dvi kraštutinės srovės bevarydamos, pusėtinai sudėtraizavo vietinius lietuvius, kurie norėtų kanors rimtesnio, tautiško išgirsti, lietuvių tautos reikalus pasidarbuoti.

Bolševikų Generolas.

IS NEWARK, N. J.

Rengiasi prie Ketvirtos Paskolos. Rugsėjo 16 d. vietinė Newarko Lietuvių Tautininkų Tarybos ir Lietuvių R.-K. Centro atstovai laikė bendrą posėdį tikslu, kad pasikalbėti, kaip Newarko lietuviams geriaus prisirengus prie besiantinancios Ketvirtosios Laisvės Paskolos.

Po pasikalbėjimui nutarta suverti veikiantysis komitetas Laisvės Paskolos bondų pardavinėjimui ir tinkamai šiame reikal agitacijai. Šio komiteto valdybon išrinkta: pirmininku K. Vaškevičius, vice-pirmininkais: J. Kralikauskas ir J. Pelutis, išdiniinku V. Ambrozevičius, sekretorium M. Truska, o jo pagalbininkais P. Lukšis ir S. Pranis; p-ja P. Radzevičienė ir A. Žiugžda likosi kasos glėbėjais.

Nutarta taipgi pakviesti komitetui į pagelbą visi vietos veikėjai. Svarbiausiu šio komiteto tikslu yra vartyti kuoplačiausią agitaciją tarp vietos ir apielinkės lietuvių, idant visi pirktysi ateinančios Ketvirtosios Laisvės Paskolos bondų ir kad pirktysi juos per lietuvių komitetą.

Šių visų dalykų išaiškinimui nutarta rengti dideles prakalbas rugsėjo 29 d. ir pakviesti josna galimai geriausius kalbėtojus.

Visi lietuviai pirkite Ketvirtosios Paskolos bondus per lietuvių komitetą, kad lietuviai už tai galėtų gauti kreditą. Kiekvienas lietuvis, pirksiantis bondus, privalo pasirupinti ir prižiūrėti, kad lietuviai gautų už tai kreditą. Tuomi bus dviguba nauda padaryta: ne tik bus Dėdei Samui pagelba, bet ir Lietuvių tautai iš to bus naudos.

M. Truska, Sekr.

IS CLEVELAND, OHIO.

Tautinės draugijos darbuojasi.

Šiuo sezonu sukruoto tautinės draugijos veikti,—daugiau negu by kurios kraštutinės srovės. Štai SLA. 14-ta kuopa rugsėjo 28 d. Goodrich House svetainėj, ant East 31-mos gatvės rengia pasilinksminimo vakarėli-šokus. Bus tame vakare taipgi tikietais išleista kuopos naudai vargonai.

Tautinis "Varpo" vyrų choras irgi sulyg išgalės veikia, ir nemaža veikia. Varpiečiai rengia gana turiningu programą vakarų spalio 6 d. Germania Vorwaerts Turnverein svetainėj. Pradžia 4 val. popiet. Bus stvaidinta veikalas: "Švarkas ir Milinė," kurį vaidinti mokomasi gana sparciai. Režisieriaujant p. Jokubynui, praktikos buna kelis kart savaitėje, tad reikia manyti, jog bus suvaidintas gana atsakanciai.

Be vaidinimo, dar vairinėtam vakare bus choro dainų, duetų ir solo. Po muzikalai-vokalės programos dalies, žada buti šokiai iki vėlumai.

"Varpo" choro dainų praktikos buta kas seredos vakarą Knaus salėje, kamps St. Clair ir 62-ros gat. Visi vietos vaikinai privalo prisidėti prie šio vyrų choro ir lavintis dainavime bei vaidinime. Pažangesniau jaunimui nėra jokio išrovakimo laikas veltui leisti, bet yra priedermė prigulėti prie dailės draugijų ir šio-to prasilavinti.

Nors nemaža "Varpo" choro narių išėjo Dėdei Samui tarnauti, bet jų vieton įstojo nauji ir yra manoma, kad atėityje visas vietos jaunimas, ypač vaikinai, susisipies prie šio choro.

TMD, 20-ta kuopa taip-pat rengia toj svetainėj, ką ir "Varpas," teatralj vaidinimą ant spalio 20 d. Bus perstatoma komedija "Sugrįžo."

TMD, 20-tai kuopai pasidarėtavis, susitvėrė Centralio Komiteto skyrius. Nors nėra dar skaitlingas nariais, bet tolyn vis

Didesnis skaičius narių, apsidėju-
bių mokestimis Lietuvos reika-
lams, rasis!

J. S.

IŠ BATAVIA, ILL.

Nusisekusios prakalbos. Labai
retai kada tenka pastebėti laik-
raščiuose apie Batavijai lietuvių
viešąjį veikimą. Tiesa, čia lie-
tuvių visai mažai,—tik apie 30
šeimynų ir apie tiek pat pavie-
nių. Nors tai skaitlius mažas,
tačiau ir jie kaip kada bando šį-
tą pradėti lietuvių dirvoje veik-
ti.

DLK. Gedemino dr-stė rug-
sėjo 15 d. šių metų parėngė pra-
kalbas. Kalbėjo p. J. Giraitis.
P-o Giraitis kalba buvo gana
įdomi ir užganėdinanti, ką liu-
dių gausus delnų plojimas. Ypa-
tingai kalbėtojas puikiai nušvie-
tė Lietuvos gyventojų padėjimą
ir reikalą likusius Lietuvoje vien-
gencius šelpti. Po to jis pabrė-
žė ir apie Rusijos bolševikų
režimą ir apie tai, kokias "kom-
medijas" neapšviesti Rusijos
žmonės išdaro.

Tai pirmos puikiai pavykusios
Batavijai prakalbos. Daugelis
po prakalbų, sužinoję nuo kitų,
kad daug naujo išgirdo, gailėjo-
si, kad neatėjo pasiklausyti.
Labai būtų geras daiktas, kad
DLK. Gedemino dr-stė tankiau
parėngtų panašias prakalbas, ku-
riose mūsų viešenyčiai, daugiau
gautų progos patirti apie mūsų
tautos reikalus ir bendro veikimo
darbą.
Tad-gi batabiečiai prie darbo,
nes ką dabar pražiopsasim, tai
ir už šimto metų nepataisysime.
—ypač Lietuvos nepriegulmės
reikaluose!

Narys.

IŠ BALTIMORE, MD.

Prakalbos. Nedėlioje, rugsėjo
15 d., apie 7-tą valandą vakare,
puikiai pasirodė rinktis Lietu-
viai apie Moosė svetainę. Išro-
dė, kad šioje svetainėje turės at-

sibuti kas tokio nepaprasto. In-
ėjus į svetainę apie 300 sėdynių
tuojaus prisipildė, o didesnei pu-
sei susirinkusių reikėjo statiems
laukti vakaro programos.

Aštuntą valandą Centralio Kom-
iteto skyriaus pirmininkas, p.
J. Alyta, išėjęs ant estrados, per-
statė Am. Liet. Atlečių Chora,
kuris sudainavo Ameri onišką ir
Lietuvišką hymnus. Publika už-
stojusi su pagarba jų išklause.
Paskui pasirodė ant estrados kal-
bėti Dr. J. Šliupas.

Kalbėtojas pradėjo nuo pasa-
kojimo apie suirusią Rusiją.
Vaizdingai perpasakodamas bol-
ševikų žydelių gspadoriavimą
Rusijoje, toliaus kalbėjo apie
Lietuvos praeitį ir jos ateitį, iš-
reikšdamas pasitikėjimą, kad jau
netoli ta valanda, kurioje visi
lietuviai jausis piliečiais laisvos,
nepriegulmingos Lietuvos.

Toliaus kalbėtojas ragino vis-
us ristiis į amatinkų draugijas,
dėtis prie Lietuvos Atstatymo
Bendrovės, ir antisidėti mokes-
čius Lietuvos išdūti, ir Lietuvos
Nepriegulmės Fondui.

Po Dr. J. Šliupo prakalbos su-
rinkta aukų Lietuvos Nepriegul-
mės Fondui \$93.56. Renkant
aukas, kalbėjo dar vietinis Cen-
traliio Komiteto skyriaus išdinin-
kas, P. Lazauskas. P-o jo kalbai
Am. Liet. Atlečių Klubo Choras
sudaivavo keletą gražių dainelių
ir apie porą dainų solo.

Kaip augščiau minėjau, dides-
nei pusei publikos prisiejo sta-
tiems klausytis prakalbos ir dai-
nų, vienok ji kantriai klausėsi
prakalbų ir padėkį išreikšė kaip
Dr. J. Šliupui, taip ir daininin-
kams gausiu delnų plojimu.

Po prakalbų būrelis baltimo-
riečių, apie iš 35 ypatų, suren-
gė Dr. Šliupo priėmimui vaka-
riene.

Prieš prakalbas visuose vietii-
niuose dienasčiuose buvo rašyta,
kad Dr. J. Šliupas, lietuvių at-

APALPO..

Vajazau, vajazau!.. Vokiškas Autokratizmas apalpo... Jo "vierni" gizeliai stengiasi jį atgaivinti: pan-germanistas vėto, junkeris su kitu gyduoliu jam čirškia, kad atsipeikėtų.

stovas Washingtone, sugrįžęs iš
Europos, laikys Baltimorėje sa-
vo viešenyčiams prakalbą. Per
prakalbas buvo atsilankę nuo
Amerikoniškų dienasčių reporteri-
ai, ir panedėlyje vietinėse lai-
dose buvo rašyta apie atsibuvu-
sias prakalbas ir dainas.

Kaip visuomet, taip ir šiuo
kartu mūsų ka-likiški vadova
bandė užkenti autininkų ren-
giamam vakarui. Sužinojus, kad
kalbės Dr. Šliupas pas tautinin-
kus,—klebonas iš sakyklos užsa-
kė, kad tą patį vakarą susirink-
tų ant Vyčių koncerto ir pra-
kalbų. Nors jų tikslas aiškus
buvo, kad pakentki tautininkams
bet tas jiems šiuo sykiu nenu-
sisekė: sakoma, susirinko tenai
mažai publikos ir ta pati išklau-
sėsi naujo vargonininko keletos
dainelių, užlipus p. Vasiliauskui
ant estrados sakyti prakalbą, ap-
leido būreliais svetainę ir skubi-
nosi paklausti, ką pasakos Dr.
J. Šliupas.

Dzukulis.

IŠ MONTELLO, MASS.

Nelaimingas atsitikimas. Rug-
pjučio mėnesį įstiko mirtis Vin-
čo Jankauski, gyvenusį prie
Ames st., prie nepaprastų aplin-
kybių.

Rugpjučio 24 d. įsiai, sakoma
išsiėmęs iš banko apie penkioli-
ką šimtų doliarų ir žadėjęs va-
žuoti Pensylvanijos valstijon.
Rugpjučio 25 d. iš nakties at-
rasta jo kambaris kruvinas, o
kur dingo Jankauskis, to niekas
neginėjo.

Tik 27-tą dieną atrasta jo la-
vonas miškelyje už lietuvių baž-
nyčios. Lavonas visas kruvinas,
ant kaklo užnerita virvė, o kitas
jos galas permetas per medžio
šaką. Pinių pas jį nerasta. To-
dėl spėjama, ar žmogžudystė ne-
buvo padaryta apilėšimo tikslu.
Vėlonis neturi jokių giminių
Montello miestelyje, bet teko gi-
rėti, kad Amerikoje yra jo gim-
inių. Vincas Jankauskas paėjo iš
Kauno gubernijos, Šiančių ap-
skrėčio, Lukės parapijos. Turėjo
apie 35 metus amžiaus ir buvo
vedęs Lietuvoje. Buvo vyras do-
ras ir su niekuom piktu ne-
jieškojo.

J. A. Lukauskis,
161 W. 6th St.,
So. Boston, Mass.

IŠ HARRISON IR
KEARNEY, N. J.

Lietuvių pasižymėjimas. Ar
lietuviai pagelbsti lupti kaizerį,
ar lietuviai nestoja už Dėdę Sa-
mą? Well,—tegu sakantis ma-
žas pavyzdėlis pats už save lu-
dią.

Vietos lietuviai susiorganizavo
į taip vadinamą "Lithuanian
War Savings Association" ir
rugpjučio 30 d. surengė antrą iš-
eilės vakarėlį su šokiais Harri-
sone. Tikslu buvo išparduoti
Karės Taupymo Ženklių (War
Savings Stamps). Ir ką jus ma-
note? Per tą vieną vakarėlį iš-
parduota šių ženklių beveik
už \$1,900.00. Tęs yra negirdė-
tas Harrisone atsitikimas—ne tik
tarp lietuvių, bet ir tarp kitų

tautų: net amerikoni, ar kitos
tautos, rengdamos panašius vak-
karėlius, išparduodavo ženklelių
uos vž pusę minėtos sumos.

Laikė vakaro buvo prakalbos
ir ženklelių pardavinėjimas, ant
icitaicijos buvo statomi pyragai
ir šaip vaisiai. Už vieną pyragą
keikšą įvartyta net \$175.00.

Kiek anksčiau, rugpjučio 16 d.
buvo surengtas panašus vakarė-
lis Kearnyje, kur panašiais bu-
lais išparduota karės ženklelių
už \$1,700.00 suviršum.

Vietinė miesto vyriausybė at-
kreipė ant lietuvių domą ir lie-
tuvių vardas gerai čia skamba
kaipo ištikimiausiu šiai šaliai pi-
eiečių. Ir vaisiai to jau pasi-
rodė. Kuomet vieną sykį dary-
ta čia medžioklė ant šliakerių,
tai pateko teisman ir keletas lie-
tuvių, neturėjusių su savim re-
gistracijos kortelių. Nuvežus
juos teisman, pas juos pasiklaus-
ta: kas esi? kokios tautos? Kai
p-lako, kad lietuvis, tai tuojaus
ir paicidžia, tik persergsti, kad
nešiotųsi su savim kortelę, o ki-
tus, net pačius amerikonus, lai-
ko kalėjime, pakol nepristato sa-
vo registracijos kortelės. Tai ma-
tai, kai mūsų žmonės supratly-
vi ir gerai elgiasi, yra ištikimi
šiai šaliai, tai ir visiems iš to
geriau ir garbė lietuviams darosi.

Šiame vakarėlio surengime
daugiausiai pasidaravo pp. A.
P. Milinavičius, p-ia K. Jutko-
jienė, p-lės Salasavičiūtės ir abel-
nai visa apilinkė. Reik taigpi
paminėti ir vietinis klebonas,
kun. F. Jakštis, kuris garšino
apie šiuos susirinkimus ir ra-
gino žmones lankytis ir pirktis
tų karės taupinimo ženklelių.

J. V. Baltrukonis.

IŠ AMSTERDAM, N. Y.

Iš mūsų kolonijos išėjo Dėdės
Samo kariuomenė apie 50 jaunų
lietuvių, tarp kurių buvo daug ir
darbščių vyrų. Bet visgi ir
likusieji, kiek išgalėdami, veikia
darbuojasi, o ačiū jiems vis di-
desnis vietinių lietuvių skaitlius
gyviau rupinasi Lietuvos ir lie-
tuvių politiskais ir viešais rei-
kalais.

Taip, pavyzdžiui, "Lietuvos"
dienrašio organizavime amster-
damiečiai visai neblogoj pasiro-
dė, paimdami šerų už apie \$400.

Am. Lietuvių Centralinio Kom-
iteto skyrius dabar taigpi pra-
deda darbuotis, kviesdamas lie-
tuvius antisidėti mėnesinėmis mo-
kestimis šelpimui nuo karės nu-
kentėjusių lietuvių. Jau dauge-
lis ir pristoja prie skyriaus, ku-
mi reikia tik pasidžiaugti.

P. J. L.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Dailės reikaluose. Dabar dau-
gelis kalba apie Lietuvos atstata-
mą. Vieni kalba kaip atstatyti
žemės ukė, kiti—kaip pramonę už-
vesti, pirklyba į savo rankas pa-
ninti, dar kiti kalba kaip univer-
sitetą įsteigime prigilbėti... Kam
kas rupi, apie tą tasai ir kalba:
vieniems rupi išgriautos šalies at-
statymas, kitiems užvedimas pra-

monės ir pirklybos, dar kitiems
kultūros dalykai ir taip toliau.
Ir tose srityse reikia dirbti, ku-
riose naudą kas gali atnešti.

Dailininkams jau parupo dailė
atstatymas.

Lietuvių Konservatorijos direk-
torius Mikas Petrauskas, užinte-
resuotam dailės likimu būreliu,
ypač įkurimu tuojau po karės
Lietuvoje Operos ir Simfonijos,
paaiškino:

"Jau Lietuvių tauta yra pri-
brendus visais atžvilgiais vadintis
kultūrine. Pas mus yra jau gana
daug švietusomenės ir podraug pa-
ti laudis nėra tamsiausia. Musų
kaimynai—rusai, lenkai, o ir kiti
turime ir pusėtiną literatūrą mu-
tautos suņ sutvertą ar tai lie-
tū, arba lenkų, rusų ar kitos
kalbos. Kol tie mus vaikai ga-
lutinai neišsivadėjo savo tėvynės,
tol ir jų darbai, kokiose ne but
kalbos parašyti, yra musų. Mic-
kevičius nors rasė lenkų kalboje
bet jis tvėrė lietuviams literatūra,
o ne lenkam. Taip lygiai yra ir su
kitais mūsų poetais, mokslininkais
ir t. p. Mēs turime taip-gi užtel-
tinai pamokintų vyrų, kurie galė-
ty, pragai ištikus, vesti visus mu-
sų tautos reikalus sulig moderni-
siais formos tvarkos, mes ga-
lime savo vyrais aprupinti mokyk-
lias ir universitetą ir kitas įstai-
gas. Tokio darbo nekultūringa tau-
ta negalėtų padaryti.

"Jeigu mums ko truksta, tai
truksta, svarbiausia, muzikos sri-
tyje. Lietuvoje yra keletas muzikų
bet mažiau (?) proporcionališkai
negu Amerikoje, ir jų permaža,
nors didesniuosi miesteliuose cho-
rus, o Vilniuje Operos ir Simfoni-
jos su skyriais Kaune, Šiauliuose,
Panevėžyje, Marijampolėje ir k.
tai mes vis-gi pasirodytume nors
kultūringais, bet šurkščiu jausmų
žmonėmis. Kitaip sakant, ne pilnai
kultūringais.

"O mūsų tauta tokia nėra. Jei-
gu mēs ne pilnai gerus chorus
galėtume pastatyti ir operas pra-
džioje savo savistovio gyvenimo,
tai vis-gi mēs turime kiek galima
pasirupinti šią spragą užragioti
ir, zinoma, ant kiek geriausia.

Kaip visur ir prie visko reikia
rengtis išanksto, taip prie muzi-
kos darbo reikia rengtis nēma-
žiaus, o gal visai nepereidamas
pasakysiu, kad daug daugiau. Mat
muzikui šale mokslingum, dar
reikalinga ilgų metų praktika ir
visai atskiras išsilavinimas.

"Ir kuomet šiądien jau rengia-
ma atstatyti universitetą, kuomet
rengiamasi atstatyti kitos mokslo
šakos, tai reikia rengtis atstatyti
ir muzikos menas, Išties, ne at-
statyti, bet teisingiau sakant, pas-
tatyti toji dailės šaka — Opera
ir Simfonija.

"Aš visados turėjau nuajautimą
ir šiądien tik jis lyg aiškesnis,
rimti daug laiko nuo darbo, tai p.
ryškesnis, kad Lietuvoje greitoje
ateityje reikės mums kurti Opera
ir Simfonija. Dar prieš karę kla-
siais atydziai, ar kas nepradės
Lietuvoje, bet niekas nepradėjo
tuo dalyku rupintis, net kalbų
nekilo. Karei prasidėjus ir jai
slenkant prie galo, mano pastan-
gos vis daugiau buvo dedamos
mobilizavimui čionai Amerikoje
pajiegu Operai ir Simfonijai.

"Kiek tai laiko atgal aš rupi-
nais sutraukti jaunimą prie dailės
ir čia jau stengtis juos pralavinti
tai į Chorus, tai Operai, tai Sim-
fonijai, Būrelis susidarė, kurs pa-
norojo giliau studijuoti muzikos
mokslą, o būrelis gana vidutinių
muzikų išėjo iš po mano rankų.
Vienok jų dalis jau tarnyboje
Dėdei Samui, kita dalis iškriko
po visą šalį. Ar jie šiądien lava-
nais toliau muzikoje, ar jau užmėtė
savo pradėtą darbą ir pamiršo
išmokyti mokslo dalį — aš nežinau.
Vienok norėčiau, kad tie visi ma-
no mokiniai, kurie mylėjo dailės
srietyje dirbti ir kurie dar myli,
vėl išnaujo užsiimtų darbu ir ren-
gūsi Lietuvos dailės kurti. Nes-
kau, kad visi tiktų Operon ar
Simfonion, bet be juodvėjų reikės
ir daugiau įvairių muzikos
įstagu, o iš tų žmonių tarpo ra-
sis daug, kurie beabejoj turės pro-
gą, tik padirbėję, pasiekti gal Ope-
rą ir Simfoniją. Jau mano praktika
to metu Amerikoje davė patirti
kad čionai yra gabių žmonių ir
rabių muzikoje. Ir jeigu mēs ne-
bandysim užsiimti muzika ir
padirbėti, tai ir mēs savo gabiųjų
muzikų nerasiu. Darbas toje sri-
tyje atidaro gabumus."

Ir todėl gerb. kompozitorius
toliau savo paaiškinime išreikšė
norą, kad tėvai jau mažus vaikus
leistų lavintis muzikoje, kad tie,
kuri turi palinkimą, pradėtų muziką
ažinti neatidėiodami. Iš jaunų
besilavinant, gali lengviau išsi-
sivystyti ir muzikai-dainininkai.
—nėra mūs pralenkę. Jau me-
turime ir pusėtiną literatūrą mu-
tautos suņ sutvertą ar tai lie-
tū, arba lenkų, rusų ar kitos
kalbos. Kol tie mus vaikai ga-
lutinai neišsivadėjo savo tėvynės,
tol ir jų darbai, kokiose ne but
kalbos parašyti, yra musų. Mic-
kevičius nors rasė lenkų kalboje
bet jis tvėrė lietuviams literatūra,
o ne lenkam. Taip lygiai yra ir su
kitais mūsų poetais, mokslininkais
ir t. p. Mēs turime taip-gi užtel-
tinai pamokintų vyrų, kurie galė-
ty, pragai ištikus, vesti visus mu-
sų tautos reikalus sulig moderni-
siais formos tvarkos, mes ga-
lime savo vyrais aprupinti mokyk-
lias ir universitetą ir kitas įstai-
gas. Tokio darbo nekultūringa tau-
ta negalėtų padaryti.

Po šitokio p. M. Petrauskio
paaiškinimo ir pasitarimo, su-
sirikimo prieita prie to, kad pir-
negu ką veikti, kad prie L. M.
Konservatorijos įsteigti muzikų-
daininkų registravimą, kuris būtų
jo priežiūra pačio direktoriaus,
o vedamas vieno iš jo mokinių.
Toliaus nutarta, kad jeigu bus
galimybė, tai kad tuojau sudary-
ti tam tikrą komitetą iš dailininkų-
muzikų ir daininkų ir pradėti ru-
pintis tuojaus finansų rinkimu
Operos ir Simfonijos kurimui.
Pakilo klausimas, ar šį darbą
galėtų kas kitas vesti (ne daili-
ninkai), ar reikėtų dailininkams
juo rūpintis? Čionai susirinkę, be-
veik visi lavinasi dailėje, tarė,
kad kitiems pavesti šitas darbas
todėl nepilpuly, kad jiems dailės
reikalai bus toliau nuo širdies ir
todėl nukentės pats reikalas, vienok
tvertiant tokią dailininkų organiza-
ciją, reikia atsizvelgti ir į tuos,
kai palinkę yra tą darbą remti,
kad jie visi galėtų prisidėti.

Kas turėtų rūpintis Operos ir
Simfonijos reikalais? Po aptari-
mo padaryta tokis išvedimas:
1) Kad Amerikos Lietuviai lig-
šiol turi vieną aukštą (?) Muziko-
įstaga, tai Lietuvių Muz. Kon-
servatoriją Bostone, kurią veda
liuusojo meno dailininkas Mikas
Petrauskas.

2) Kad prie jos minėtos srities,
dailės draugijos, (chorai, orkes-
tros ir k.) visados gali jungtis
su L. M. Konserv. ir todėl kad
šiuo reikalu vadovauti pritikty L.
Muzikos Konservatorijai ir apie
ją, kaip augščiausią (?) muzikos
srietyje įstaga ir kitiem spiestis bu-
ty ir parankiau ir garbingiau ir
patsai dalykas būtų rimtas ir
tvarkingas.

Šitokį nutarimą padarius, ir p.
M. Petrausko autonomė buvo už-
klausta. Pasirodžius, kad bus išlai-
dų šiam dalyko vedimui ir gali at-

inti daug laiko nuo darbo, tai p.
ryškesnis, kad Lietuvoje greitoje
ateityje reikės mums kurti Opera
ir Simfonija. Dar prieš karę kla-
siais atydziai, ar kas nepradės
Lietuvoje, bet niekas nepradėjo
tuo dalyku rupintis, net kalbų
nekilo. Karei prasidėjus ir jai
slenkant prie galo, mano pastan-
gos vis daugiau buvo dedamos
mobilizavimui čionai Amerikoje
pajiegu Operai ir Simfonijai.

Lig tiek dalykus aptarę, nuta-
rė tuojau atsiskauti į visus Ame-
rikos esančius muzikos nylėtojus
ir juos paraginti užsiregistruoti
prie Lietuvių Muzikos Konservato-
rijos, 769 E. Broadway, So.
Boston, Mass.

Vėliau dalykams besivykdinant,
pranešime daugiau.

Organiz. Komitetas:

K. Norkus, R. Mizara,
J. Velička, J. Andriejauskas
ir J. Strimaitis.

ATSISAUKIMAS.

Jau atėjo laikas, kad ir mes,
dailininkai, turime tarti savo žodį,
ką mēs duosime, arba ką mēs za-
dame duoti atsistatanciai iš po
grivūvėjų Lietuviai savo Tėvynei.
Mēs turime tarties apie tai, turime
bendrai visi sujungę savo pa-
jiegas, savo mokslą ir savo išga-
les, pirkti, išnauso patapusiai Ne-
priegulmingai ir Laisvai mūsų te-
vynę, dailininkams pritrūkančią
dovana. Musų mokslininkai, profesio-
nalai taria savo dovana su-
teikti: universitetą, augstą moks-
lainę, mums, dailininkams, pritrū-
ty taip-gi ką nors suteikti mūsų
širdžiai artimo ir Lietuvos lau-
džiai naudingo. O tokia dovana
nuo dailininkų pritikty, kaip pa-
jiegoms taip finansais maždaug
aprupinta Opera ir Simfonija.

Siuom laikų mēs tik atsisau-
kiame į visus dailininkus-muzikus
ir dainininkus, kurie ištikro mano
toje srietyje dirbti ir toliau, tuo-
jau ir visai netrukdam laiko už-
siregistruoti prie Lietuvių Muzi-
kos Konservatorijos. Visi muzi-
kai ir dainininkai registruokitės
ir savo laikuose atsakykite į
šiuos klausimus:

1. Kokį instrumentą naudojate?
2. Vieną ar daugiau instrumen-
tų gali naudoti ir kokius?
3. Kurį instrumentą žinot ger-
iausia?
4. Ar dainavimui turi lavintą
balsą?
5. Kokiai balsas, aukštas, or
žemas.
6. Kokia balso varsa, — sur-
kštus ar minkštas?
7. Ar didelis balsas?
8. Ar platus balso diapazonas,
— t. y. kiek turi balse oktavų?
9. Ar esate baigę muzikos mo-
kyklą?
10. Koks tos mokyklos progra-
mas?
11. Mokyklos vardas ir vaeta?
12. Kokį emete specialį daly-
ką?
13. Kiek metų mokinotės mu-
zikos ar dainavimo?
14. Ar daug mokinotės muzi-
kos teorijos ir iki kuriam sky-
riui priejote?
15. Pas ką mokinai? Jeigu
ne mokytojų, tai kas buvo jūsų
mokytoju, — vargonininkas,
šiap liuosas mokytojas, ar koks
savamokslis mokio?
16. Ar prigulite prie choro—
kokio?
17. Ar prigulite prie orkes-
tros (beno) ir kokios?
18. Ar norėtumėt lavintis?
19. Ar norėtumėt lavintis?
20. Kokis jūsų užsiėmimas?
21. Ar sutiktumėt apilėisti sa-
vo darbą ir vietą dėlei muzikos?
22. Ar turit medžiaginę išgalę
lavinties?
23. Ar sutiktumėt keliaut Lietu-
von ir darbuotis muzikos sri-
tyje, jeigu butumėt kviestas?
24. Ar vedes? Ar vedas?

Atsakant į klausimus, jū kar-
toti nėra reikalo, bet tik šale pa-
dėkite klausimo numerį. Jeigu
norėtumėt ką daugiau nuo sa-
vės pridėti, tai ant atskiro pa-
pieros lakšto parašykite.

Taigi visi tėvynainiai-dailini-
kai, ar čia gimę, ar atkeliavę, už-
siregistruokite ir siųskite laiškus
šiuo adresu: Lietuvių Muzikos
Konservatorija, 769 E. Broad-
way, So. Boston, Mass.
Komitetas: K. Norkus, R.
Mizara, J. Andriejauskas, J. Ve-
lička, J. Strimaitis.

RUDENIO VAKARUI.

Vasara baigiasi. Netrukus ukanotas, lietingas ruduo ateis. Gražios
į gamtos globstį — žaliojančias girias išeisgus atmintyje praeties
paveikslus skleis, didins liudnumą, kurį sutvers šaltas teškenantis
rudens vėjams be kaukiant lietus. Šalta ziema savo giliais pusny-
nais apkalis žmogų stuboje. Prabėgusios vasaros gražumo atmintyje
žmogaus nejaukaus rudens užtiktas nei gyven nebeneroi, nes vis-
kas atrodo juoda, tamsu. Bet prisirengus išanksto prie žimos va-
karo, o pamatysi, kad nuolat teškenant į langų rudens lietu, kad
dejuojant vėjni medžių šakose ir maišant žeme su dangumi sniegui
ziemos vakaro audroje, kuomet pečiujė liepsna slankios, žarijas
glaustys, žmogus rasi naują pasaulį, rasi jame naujus draugus, juos
pamyli, su jais gyvenasi, džiaugiesi ir drauge kentėsi. Žimos
audros siuntimas ten užsiėnos tik dar gražiau išdabins puosnius,
mintyje besirekencius paveikslus. Tą naują pasaulį rasi knygoje,
kurias Tau, artime, čia parinkome.

1. Iš gyvenimo Lietuvių Vėlių bei Vėlinių. Čia rasite kelis šimtus pasauli apie vėlinius, dvasias, keplą, dangų. Gražuose audimo apar- duose. Surinko D. J. Basanavičius 2.00
2. Lietuviškos Pasakos Įvairios. Čia telpa 141 pasaka, tarp kurių rasi juokingų, ismintingų ir žingėdžių. Gražuose audimo aparduose Surinko J. Basanavičius 1.25
3. Antra pasakų žuiga 1.50
4. Trečia " 1.50
5. Ketvirta " 1.50
6. Revoliucijos Žimos. 8 žingėdžios apsakos 2.0
7. Trumpa Senovės Istorija arba viso pasaulio istorija. Čia pasie- kliami tolimi prieš Kristaus gyvenimą amžiai. Turi spalvotus žem- lapus. Gražuose audimo aparduose 1.25
8. Brai " iliai. 11 gražių apsakų 45
9. Gyvenimas Genovaitės. Graži iš senovės laikų apiska 50
10. Kryžiolak. Istoriska apiska, iš lietuvių su kryžiolakais karių, dvi dideles knygas 1.50
11. Nebepirmas. Iš moksleivių gyvenimo, paršė B. 1.50
12. Pakel " nas (novelė), paršė K. Vairas 1.10
13. Quo Vadis. Apiska iš križiolakų prispaudimo laikų; viespatauj- jant Neroniui. Paršė H. Sinklevičius, 3 tonai 3.00
14. Širdis. Tai graži knyga papoimui knyžno namuose, talpina daugybę paveikslų, bet jos turynis dar daug gražesnis, kuris esti pamokinimui visokio amžiaus žmonių, veikalas turi apsakų formą, tai tas labiausiai privilioja skitytoja. Paršė E. de Amici 1.50
15. Tėvas ir Sūnus. Iš sodiečių gyvenimo paveikslėlis. Paršė B. 10
16. "Nogada" arba baidus apnas. Paršė Z. 10
17. Zemų Dulkes. Graži apiska, labai tinkanti čia augančiam ja- nimui pasiskaityti. Paršė M. Rudzevičiūtė 50
18. Vėlia os Aktivizdoje. Paršė francouzų raštininkas Jules Verne. Tad yra pulkus fantazijos vaizdas, labai tinkas pasiskaityti šiuo karės metų, nes aprašo daug mandrybių ant vandeny 1.00

Jeigu panorėsi įsigyti šį knygynėlį, mēs Tamistai prigilbėsime
jį gaut, su patarnavimu kraco: uredninko pristatysime tiesiog į
Tamsios stubą. Perkant visą šią knygynėlį ant syk, atiduodame tik
už \$15.00

Sis knygynėlis paskandins savyje nuobodžias žimos vakarų va-
landas. Jei nepranyks, tai labai sumažės dažnai blėdingos išeisgus.
Viečioje nenaudos auklės, tobulins skaitytojuje rimtą, pagaidaujanti,
panokiantį žmogų.

Matysi, artime, kad šitos knygos dar daugiau gražuminių prieš
tave praskleis, negu anes žaliosios

LIETUVA

Lietuvių Savaitinis laikraštis
Lithuanian Publishing Co.
814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

Redaktorius Adv. Bronius K. Balutis.
Visi laiškeliai, korespondencijos ir
rankraščiai, skiriami talpinimui laikra-
styje, privalo būti pažymėti au-
toriaus parašu ir adresu. Pasirašan-
tysj pseudonimais privalo paduoti ir
savo tikrą pavardę. Redakcijos ži-
niai.

Redakcija pasilieka sau teisę pri-
siųstus jai rankraščius traukti ir
trumpinti.

Netinkami laikraščiai rankraščiai,
pareikalavus autoriui, bus jam gra-
žinami tik tuomet, jeigu su rankraš-
čiais bus prisiūta ir užtektinai kru-
šos ženkliu.

Reikia visada rašyti plukena, pa-
liekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

DAR APIE LIETUVIŲ PULKUS.

Išvairios žinios ir gandai, atei-
nanti iš Europos apie paskuti-
nius menamus vokiečių žings-
nius kaslink Lietuvos, priduoda
naujos reikšmės Lietuviškų Pul-
kų tvėrimui čia Amerikoje.

Tos žinios ir gandai parodo,
kad Vokietija mėgina padaryti
stambių žingsnių Lietuvoje.

Viena žinia, kuri yra paimita
iš Berlyno laikraščio Taegli-
sche Rundschau, praneša,
kad vyriausioje kaizerio ir Vo-
kiško štabo kvatierėje buvo bendras
Vokietijos ir Austrijos at-
stovų posėdis, kuriame dalyvavo
ir abiejų kaizeriai—Vokietijos ir
Austrijos.

Šiame susirinkime,
anot minėto laikraščio, išrišta
Lenkijos klausimas, ir sekančiu
būdu: Lenkijos karaliumi lieka
Austrijos hercogas Steponas.
Lepkija gauna išėjimą į Baltiko
jūras per Vislą ir gali naudoti
Dancigą, kaip „laisvą uostą“.

Lietuvos dalis su miestu Vilniumi
busią atplėsta nuo Lietuvos ir
atiduota Lenkijai.

Už tai Lenkija sueisiantį į ar-
tinimus ryšius su Centralinėmis
viešpatijomis, ypatingai su Vo-
kietija ir Vokietija tikisi gauti
lenkišką armiją savo kovai su
talkingais ant Vakarų fronto.

Kitos žinios, ateinančios per
Šveicariją ir Romą, praneša,
kad Vokietija žadanti traukti savo
karūmenę iš Lietuvos, buk ji
prizadanti pripažinti Lietuvo-
pilną neprigulmybę ir dargi at-
iduoti jai ir Prūsų Lietuvos dalį.

Kiek tose visose žiniose yra
teisybės, dabar dar sunku yra
pasakyti. Vienas dalykas tačiaus
yra pusėtinai aiškus ir jis nėra
sunku atspėti. O tuomi yra štai
kas:

Kuomet Vokietijos artėsi ir
tolesni kariniai frontai iš visų
šonų pradeda braskėti; kuomet
joc nuostoliai vien tik ant Va-
karų fronto bėgyje paskutinių
dviejų mėnesių siekia 600,000 iš
eiliiū išmūstyti vyrų; kuomet tal-
kininkų beauganti perkunija vis
arčiaus ir vis smarkiaus artinasi
prie pačios Vokietijos,—nedyvai
kad kaizeris ir jo sėbrai pradeda
rimtai žiūrėti į ateitį: kas bus
točiaus, iš kur imti žmogiškos
medžiagos, idant užloptinti vis
didesnes frontuose skyles ir at-
remti talkingus, kuomet jie
pradės lauztis į pačios Vokie-
tijos duris.

Vokietijai reikalinga dau-
giaus kareivių. Ji juos turi
gauti sekantiems metams, ku-
met pati didžiusi gen. Focho
perkūnija pradės šaudyti ant Va-
karų fronto. Arba ji turės tuos
naujus kareivius gauti, arba bus
finis (galas) kaizerizmui.

O juos ji gali gauti tik Lie-
tuvų, Lenkų, ir gal Rusijoj,
jeigu kaizerio draugai bolševikai
išsilaukių ilgias.

Štai kodėl yra labai galima
dalykas, kad Vokietija varinėja
intrigas, žada nusileidimus, ki-
taip sakant, „derasi“ ir us Lie-
tuva ir su Lenkija, idant arba
vienu, arba kita, arba abidvi sy-
kiu pristatytų jai karūmenės.

Mēs užtektinai pažįstame vo-
kišką būdą, kad žinoti, jog Vo-
kietijos valdžia panaudos visus
savo diplomatiškus „trikštus“,
neisdrivės ir priespaudos žiau-
rus šriubus užsukti Lietuvai,
idant to savo tikslo atsiekti. Yra
visai galima dalykas, kad mūsų
toliams Lietuvoje prisieis išlai-

kyti didelį spaudimą iš vokiečių
pusės, kuomet jie prievarta mė-
gins vartyti lietuvius į vokiškus
pulkus, kaip kad jie jau varė
juos į sunkius darbus Vokietijoj.
Ir štai šiuo momentu mūsų
broliams yra reikalinga kuodi-
žiausia parama—kad šitoj pa-
skutinėj savo kovos valandoj ne-
apleistų juos draša, kad nenusto-
tų jie savo išvermės, kad ne-
sukluptų po šiuo vokišku kum-
ščiu.

Kokia parama? Kaip mēs ga-
lime juos sustiprinti ir jų pasi-
priešinimo dvasią palaikyti?

Išivaizdinkime sau, koks įsu-
dis pasidarytų Lietuvoj, kuomet
nuo vieno jos galo iki kito, sker-
sai ir išilgai, pralėktų žaibu ži-
niai, kad Amerikos Lietuvių pul-
kai susitvėrė! Kad talkingai
pripažino Lietuvos neprigulmy-
bę. Susitvėrė idant kovoti prieš
Lietuvos amžiną engėją, idant
užtikrinti Lietuvai pilną laisvę
ir neprigulmybę!

Šitokia žinia pasakytų mūsų
broliams Lietuvoje:

„Laikykites, broliai, iki pat ga-
li! Štai mēs iš už-jurių atei-
nam su ginklu rankoje jusų pa-
geibon—ir milijonai Amerikonų,
ir milijonai irancuzų ir kiti mi-
lijonai angly, italy ir kity tautų
eina su mumis, idant ne tik nu-
versti kaizerį nuo Lietuvos
sprando, bet nušlūgti jį ir jo vi-
są klūką ir nuo šios žemės pa-
virsio... Laikykites! Dar valan-
dėle ir laisvė visiems užžibės,
užžibės ir Lietuvai!...“

Lengva suprasti, kokį įsu-
di tas balsas iš užrubežio padarytų
Lietuvoje, kiek drąsos, kiek nau-
jų pasiryžimo jis priduoų mūsų
broliams.

Ir tame yra viena iš naujų
reikšmių, kokias turėtų Lietuviš-
kų Pulkų sutvėrimas čia Ame-
rikoj.

KURIA VIETA LIETUVIAI DABAR UŽIMS?

Sutartinas, suplanuotas, orga-
nizuotas veikimas šį-tą reiškia,
kaip apie tai rašydami kad ir Lais-
vės Paskolos.

Buvo Pirmoji ir Antroji Lais-
vės Paskolos. Apie lietuvius nie-
kas negirdėjo nei žodelio, nors
lietuviai apščiui tuomet bondsu
pirkosi—ne mažiau, negu Trečio-
joj Paskoloj.

Trečiojoj Paskoloj Amerikos
lietuviai yra oficialiai užkor-
luoti „tikrą Laisvės Paskolos
Bondsų už suviršum keturis mi-
lijonus, ir tarp kity tautų už-
ima, sulgy abelos savo sumos
lidumo, dešimtą v. etą. Tas jau
neblogiausia. Lietuviai gavo
kreditą, kurio jems, sulgy savo
skaitliaus Amerikoje, nepriešina
gėdytis. Mažas lietuvų susior-
ganizavimas laike Trečios Pasko-
los tatau padarė.

Bet tas nėra viskas. Lietuvių
organizacija laike Trečios Pasko-
los nebuvo tobulu, ir galima drą-
siai pasakyti, kad bent pora mi-
lijonų lietuvų sumokėtų doia-
jų nugarinėjo ne lietuvų kre-
ditui, bet kity kreditui—todėl,
kad daugelis nesūsipratusių lie-
tuvų arba pirkosi sau Liberty
bondsus ne per lietuviškas divi-
zijas, arba neprižiūrėjo, kad jų
perkami bondsai būtų kredituoti
LIETUVIŲ VARDUI.

Šio mėnesio 28 d. (subatoj)
prasideda Ketvirtoji Paskolo.
Kurį vietą dabar užims Lietu-
viai? Dešimtą? Ne, jie turėtų
pasikelti dar augiau prie vir-
šūnės. Kiekvienas lietuvis pri-
valo šioje paskoloje pirkties su
Liberty bondsų, kiek tik jis
ilgali. Ir tai dėlei daugelio prie-
žasčių, iš kurių čia paminėsim
tik kelėtas:

Kiekvienas centas, idėtas į šį
tuos bondsus, yra grynas suėdi-
jimas,—vis vien kaip kad jį idė-
tų į saugiausj banką ir pasi-
laikytum savo „juodai dienai.“

Kiekvienas centas, idėtas į šį-
tuos bondsus, pagelbsti Dėdei
Samui laimėti karę, o tas rei-
škia: greitesni laimėjima, mažes-
nį skaitlių žuvusių žmonių,
spartesni vargo ir nelaimių su-
trumpinimą ir greitesnį taikos ir
ramybės atsiekimą Amerikai ir
visam pasauliui.

Kiekvienas centas, idėtas į šį-
tuos bondsus, reiškia tiek plytų
prie Laisvos, Neprigulmingos
Lietuvos atbudavojimo.

Neprivalo būti nei vieno lietu-
vio, kuris prie tokių darbų ne-
prisidėtų. Lietuviai privalo būti
pirmoj vietoj savo darbštumu,
pasišventimu, susipratimu—nes
mēs, lietuviai, dabar juk viešą
ekzamimą laikome prieš viąs pa-
saulį: ar susipratę esam, ar su-
prantam savo pareigas, ar pri-
paugę ir prinokę esame patį sa-
vę valdytis savo laisvoj, nepri-
gulmingoj Lietuvoj, kurios mēs
reikalaujam?

Ketvirtoji Paskola tęsis per
tris savaites nuo rugsėjo 28 d.
ir per tą laiką ne tik kiekvienas
lietuvis, bet ir kiekviena lietuvių
draugija, kuopa, klubas ir orga-
nizacija privalo turėti po savo
čarterio stiklu vieną, du, tris, ar
kiek tik ilgali Liberty bond-
su.

Padarykim, lietuviai, šiuo sy-
kiu dar geresnj rekordą, ir da-
bokiim, kad visi lietuviai perkami
bondsai neieųti LIETUVIŲ kre-
ditui.

BERGŽDI GINČAI.

Didelis ginčas kilo tarp p. Gri-
gaičio ir „Naujių“ iš vienos pusės,
ir Dr. Šliupo bei kity, iš ki-
tos pusės. P-as Grigaitis nori
itiktinti visuomenę, kad Dr. Šliu-
pas „džiaugiasi“ tokią Lietuvos
neprigulmybę, kokią jai suteikė
kaizeris. Dr. Šliupas atkerta,
kad tas yra jo minties ir jo kai-
bų falsifikacija.

Ginčas yra „mokytas“ ir vik-
rus. Bet jis išrodo bergždius,
ir visai bereikalingas,—ir jeigu
minėtinas, tai vien tik todėl, kad
jis palyti brangiausj šįdien lie-
tuvų reikalą—Lietuvos laisvę ir
neprigulmybę.

O kuomet tik suminima LIE-
TUVOS LAISVĖ, tai visi gin-
čai tarp šitų dviejų pusijų yra
lengvai, trumpai ir aiškiai išri-
šiami. Štai kokiū būdu: Lai
kiekvienas lietuvis savo šir-
dyje atsako į klausimą: Ar p.
Grigaitis, ar Dr. Šliupas—kuris
iš dviejų yra daugiau darbavo-
si ir darbuojasi dėlei Lie-
tuvos laisvės išgavimo,—atme-
tant šalin kaip vieno, taip kito
galimas paklaidas?

Atsakymas bus tik vienas—ir
jo neuzversis nei vezimais kad ir
iškalbingiausj žodžių, nei lita-
niškos kad ir gudriausj išva-
džiojimu.

„SLAPTI DOKUMENTAI“

Viešosios Informacijos Biuro
paselbtis „slapti dokumentai“
apie bolševikų santikius su Vo-
kietijos valdžia jau išsaukė prie-
taravimū ir ginčų.

Alof Aschberg, Nia Banko
prezidentas Stokholme, tvirtina,
pavyzdžiui, kad tie Mr. Sissono
dokumentai yra falsas. Tulas
vėl Nuorteva, Finų „Informaci-
jos“ biuro direktorius, tvirtina,
kad tuos dokumentus matę Ame-
ricos Raudonojo Kryžiaus at-
stovai Rusijoj, Robins ir Thom-
son, ir buk jiedu pripažinę juos
taipgi falsuotais. [Siedu yra da-
bar Amerikoje ir vienas jų ats-
sakė kol-kas bent žodį sakyti, o
kitas pranešė, kad jis su p. Nu-
orteva visai nei nekaločes].

Dalis šių dokumentų telpa ir
šime „Lietuvos“ numerj. Ti-
kėti p. Sissonui, ar pp. Asch-
bergui su p. Nuorteva,—tai šiuo
sykiu bus asmeniškas skaitytojo
dalykas. Du tačiaus yra daly-
kai, kurie mus verčia greičiaus
tikėti, negu netikėti minėtims
dokumentams: viena Mr. Sisson
yra neuzinteresuotas šiame skan-
dale žmogus, kuomet pp. Asch-
berg ir Nuorteva abudu yra su
tuo „reikalėliu“ surišti; antra,
Viešosios Informacijos Biuras
Washington, kurios vardu šie
dokumentai yra skelbiami, yra
valdiška įstaiga, kuri pigiomis
sensacijomis nesiboviija.

Bet ar jie būtų tikri, ar ne-
tikri—bolševikų darbai liudija
patį už save. O jie aiškiausiai
parodo, kurion pusėn pas juos
vėjas pučia: jie ir jų darbai—
kaizerio gramofonas.

Vokiečių Propaganda pas Lietuvius.

Jos Tikslai ir Įrankiai.

Nera abejonės, kad Amerikoje
esama organizuotos vokiečių pro-
pagandos. Jos tikslai aiškūs ir
suprantami. Jų siekis yra, idant
pasėti nepastikėjimo valdžiai,
paskleisti abejonės apie talking-
kų nuosirdumą, nusiminimą iš-
platinti, kivirčius sukelti, abelnai,
draugijiniu padėjimu ir karės
programu nepasitenkinimą su-
adinti. Viso to galutiną tikslą
yra Amerikos karėje išnašum;
sumazinti, naminį frontą susilp-
ninti.

Propagandai tarnauja partiji-
niai, religijiniai skitūmai, tauti-
niai ir politiniai judėjimai, prie-
taringi užsikirtimai ir visokios
žmonių silpnybės. Jos agentais
pirmiausia yra vokiečių apmoka-
mi agentai, vokiečių simpatizato-
riai, bet taipgi didelis skaic-
lius nekaltų ir gerbtinų piliečių
kurie dėl savo įvairių įsitikinimų
ir palinkimų vokiškosios propa-
gandos tinklan papuola.

Veltui būt tvirtinti, buk tarp
Amerikos lietuvių neveikia vo-
kiškosios propagandos modai.
Negalima manyti, kad kaizerio
agentai praleistų nemenką agi-
tacijai dirvą, kokią Amerikos lie-
tuvų grupė suteikia. Kad vo-
kiečių prasimanymų ir pletkų
modai lietuvių kunan leidžiami,
tai yra tikrenybė, kuriai užgin-
dyti negalima. Taip yra su kiek-
viena tautine grupe.

Sulietuvinta Vokiečių Propaganda.

Kiekviena tautinė grupė turi
savotiškų ypatybių. Itakai da-
ryti į kiekvieną grupę reikia skir-
tingų priemonių, prisitaikant prie
tautos temperamento, tradicijų,
įtakos iš užjurio ir tolygių apy-
stovų. Prsitaitant prie to, vo-
kiškoji tarp Amerikos lietuvių
propaganda yra „sulietuvinta.“ t.
y. ypatingai jėms, kaipo lietu-
viams, pritaikinta.

Libiausia gal būt prasiplatinu-
siu sulietuvinotos vokiškos pro-
pagandos pavyzdžiu yra lietu-
viams neutralės pozicijos antme-
tinas, neseniai net vienan laik-
rastin patekęs. Išgirsti tenka
tvirtinant, kad lietuvių tauta yra
neutralė, kad lietuviams reikia
laikytis neutralės pozicijos. To-
kios agitacijos tikslas aiškus: no-
rima lietuvių abelnai, o Ameri-
kos lietuvių ypaciai kariškajį upą
nuslopinti, atsaldyti nuo visokių
pastangų, kurios pasekmingam
karės veikimui gelbėja ir ne-
abutinios yra. Ir kuomet neutra-
lybės pagunda išlieja sakiniu:
„Kas mums, lietuviams, galvoj,
kurį pusę karę laimes? Kad tik
Lietuvai gerai būtų,“ tai tuomet
aišku, kad per tokios dvasios
skleidimą daug ko kaizeris at-
siekti gali. Tuo tikimas, lietu-
vių karininkų dvasią nuslopinti,
padaryti lietuvius nenorinčiais
karūmenėn stoti, kovoti su Vo-
kietijos militarizmu ir užgrobbio
plianais. Lietuvių masę tokie
obalsiai padaro linkusius viso-
kiems vokiečių prasimanymams
klausyti, lietuvius nebeistikimais
daro.

Lyb kiek tas lietuviams neu-
tralybės pirsimas yra nenuosek-
liu ir pajuktinu, parodo Ame-
ricos lietuvių jaunimo tektan-
čiai Amerikos armijoje, lietuvių
šanus dalyvavimas Laisvės Pa-
skolose, Raudonojo Kryžiaus rin-
daluose, dabartinės pastangos
sudaryti Lietuvių Armijos pul-
kus ir kitokie darbai, Amerikos
lietuvių ištikimybę rodantieji.
Pati Lietuva, nors beginklė, ve-
da kovą su Vokietijos užgrobbio
nuorais tokiomis priemonėmis,
kokioms jos galėje randasi. Lie-
tuviai supranta, kad karė eina
už visų tautų laisvę, taigi ir už
Lietuvos laisvę. Amerikoje lie-
tuviai savo visatoj yra ištikimi
Amerikos idealams, kuriuos sa-
vais pripažįsta. Užjurių jie nėra,
nei būti „neutraliais“ negali,
kuomet vokiečiai ginklu Lietuvą
paglemžė laiko. Šnekos apie lie-
tuvų neutrališkumą tegali būti
tik vokiečių, ar jų pakalikiu pra-
simanymai, idant lietuvius sn-
klaidinti.

Pasakos Apie Talkinginkų Nenuosirdumą.

Paskalus nešioja ir jiems tiki
šiaip jau pavyzdingi žmonės.
Užtenka kam nors kokią dalyką
papasakoti,—žiurėk, jau trečias
apie tai žino, kvirtam pasako-
ja, o visi sykiu su nuolatos be-
didėjančia pasakorių armija ką
tik pasiekia apeliinkėj, su tuo
supazindina. Kuomet visi apie
ką nors šneka, daugelis yra lin-
kam patikėti, kadangi „visi taip
sako.“

Tokiais tai keliais vokiškoji
propaganda prie žmonių prieina.
Užteko Vokietijai paskelbti, kad
talkinginkai nenuosirdūs, kad jų
paskelbtasai kariavimo principas
už mažųjų tautų laisvę yra mi-
žiniška apgavystė, ir štai tą pa-
sigavo vokiečių simpatizatoriai,
atpasakojo ką tik susitikdami, o
tieji saviškiems pasakojo ir taip
toliau.

Apie talkinginkų nenuosirdumą
pasakos ir lietuvius pasiekė. Vie-
nok kaip reikėjo talkinginkų ne-
nuosirdumą pavyzdžiais parody-
ti, vokiško propagadisto susiru-
pianta. Negalėdamas savo žo-
džių konkrečiais faktais paremi-
ti, jis patį talkinginkų išsiluosuo-
ti besistengiančių tautų neišvar-
dijimą norėjo išaiskinti kaipo jį
blogos valios ženkla. Lyg kiel-
tas pro-germaniško protavimo
pavyzdį nevykusiu yra, daugelis
nuotikių rodo. Kuomet talkin-
kų valstybininkams tekdavo
progos ar apie vienos ar kitos
tautos reikalus kalbėti, jie visuo-
met toms tautos simpatijos
reikšė. Taip Prezidentas Wil-
sonas gegužio mėnesj Ameri-
kos Lietuvių Tarybos delegaci-
jai išreiškė savo užuojautą lie-
tuvų tautos pastangoms likt
nepriklausoma. Senator Lodge
aiškiai už Lietuvos nepriklausom-
ybę išsireiškė, kaip palidij:
„Congressional Record“ už 29 d
rugpjūčio, 1918, neminint pir-
mian ju išskaituotų tautų.

Faktu yra, kad talkinginkų val-
stybininkai niekad neišsireiškė
už kurios nors tautos pavergimą
bet visuomet jų laisvę skelbė. Ji
daugelio tautų išsiluosuoti pa-
stangas parėmė, kaip tai rodo jų
santikiai su belgais, serbais, ru-
sais, čekoslovakais, lenkais, ju-
goslavais ir kitomis tautomis.
Talkinginkų valstybėse nesirand-
tokių dokumentų, kaip kad kai-
zeris ir Vokietija pagamino, Lie-
tuvai Vokietijos skoly dalį, įvai-
rias sutartis antmetant, kad tuo
būdu Lietuvą išnaudojus.

Kuomet pro-germanistui rei-
kia ką nors pavyzdžiū pastaty-
ti, tuomet tai jis pajunta, kad
faktai ir darbai, o ne žodžiai
prieš jį kalba.

Pasakos Apie Svetimtaučių Škriaudas Armijoj.

Su paskalais ta bėda, kad
jiems tikima, nežiurint, kad ji
butų absurdiškiausi ir faktams
prieštarautų. Kuomet pašnab-
doms, po sekretu kas nors pa-
sakoma, ko klausytojas tuojau
patikrinti negali, jis tikės paska-
lo teisingumu. Kad ir nepati-
kės, tai mažiausia abejos, klau-
sinėsis pas nieko apie tai neži-
nančius ir tuo būdu neteisingas
žinias platins.

Pavyzdžiui, iš kur tai paskly-
do gandas, buk lietuviai, lygia
kaip kiti svetimtaučiai, Suvieny-
tų Valstyų kariūmenėj skriau-
džiami yra, kad jie visomis pr-
gomis naudotis negali, kad juos
tyčia daroma į nešvarius ir sun-
kius darbus.

Is kur tas paskalas paėjo, sun-
ku surasti. Gana to, kad jis pa-
sklydo ir kad jis yra vienas iš
tų melagysčių, ką pro-germa-
nams taip patinka. Jo nėra ku-
pamatuoti. Jam užginčys tuk-
stančiai lietuvių karininkų armi-
joj ir pati liogika. Vienok tas
paskalas vaikščioja, ir jam tiki
daugelis tų, kurie dalyko neiš-
tyrė, o tik nuo kity girdejo.

Tokių paskalų tikslas aiškus:
atbaidyti vyrus nuo kariūmenės,
nupuldyti juos dvasioje, o tē-
vams ir giminėms, kurie turi

INFLUENZA YRA UŽKRECIAMA.
„Nursės,“ gydancios ligonius, susirgusius influenza, laiko
burną užrištą, kad neužsikrėsti, kaip šitas paveikslėlis parodo.

„Pasilikite Prie Savo Darbo.“

Darbo Departamentas Suvienytų Valstyų valdžios, ku-
rio gaiva yra Darbo Sekretorius, p-as W. B. Wilson, yra
išsiuntęs darbdaviams, dirbtuvių manadžeriams, kasykloms
ir kitokioms įstaigoms įvairios rūšies pliakatus, kurie pri-
valo būti iškabinti įvairiuose kambariuose, kuriuose dažnai
lankosi darbininkai. Ant šitų pliakatų yra išspausdinti iš-
sireiškimai, raginantį darbininkus laikytis prie savo darbu
ir nemainyti jų be priežasties pakol Suvienytų Valstyų
Darbo Skyrius neprasys jų mainyti.

„Pasilikite prie savo darbo“ yra išspausdinta didelėmis
raidėmis ant vieno pliakato. „Jokis darbininkas negali tapti
pasekmingu besokinėdamas nuo darbo prie kito.“ Kitas
pliakatas išaiskina dėl ko Darbo Departamentas siuntinėja
šiuos karistus šauksmus. „Apart buvimo transjoseje ir ka-
riavimo už demokratiją, sekantis geriausias dalykas yra
buti fabrike ir dirbti reikalingus dalykus. Sie padaro ga-
muo mūsų vyrams tranšjoseje toliaus kariauti už demokra-
iją. Kareivis yra svarbus. Darbininkas yra svarbus.
Darbdavys yra svarbus. Kiekvieno laisvę atskirai priklaus-
no nuo ko-operacijos visų.“ Kitas pliakatas skamba sekan-
čiai: „Dėl ko šokmėjimas nuo vieno darbo prie kito duoda
suraminimą kaizerium? Dėl to, kad neveikancios masinos
sumazina isdirbystę ir susilpnina mūsų kariūmenę.“ Ant
kito pliakato yra išspausdinti šie žodžiai: „Darbininkai namie
ir kariūmenė tenai—yra lygios svarbios.“ „Pasilikime
prie savo darbu namie, kaip mūsų vyrai stovi prie savo
kanuolių tenai irancuzijoj.“

Suvienytų Valstyų darbo departamentas su šiais mal-
davimais kreipiasi ne tik prie darbininkų, bet taipgi prie
darbdavių. Jeigu šaukiamasi į darbininkus nemainyti savo
darbu, tai taip-pat šaukiamasi į darbdavus stovėti prie
savo darbininkų ir nemainyti savo dirbimo jiegos.

Ir išrodo, kad pasiekimas šių raginimų, kurių tikslu
yra palaikyti kiekvieną prie savo darbo laike karės, idant
išdirbystė mūsų fabriky, kasykly, arsenalų, skerdykly, laivų
siemų, geležinkelių, etc. būtų kuoaugščiausia, priklausys
net daugiau nuo darbdavių, negu nuo darbininkų. Pappas-
tai darbininkas nenori šokinėti nuo vieno darbo prie kito,
ir mainosi tiktai tada, kada pasirodo, kad sąlygos nėra už-
tektinai atlyginanciomis už jo darbu, arba kada jisai mato,
kad didžiai pasinaudos persimainydamas. Jeigu jo darbas
yr geras, jeigu jisai yra užganėdintas savo dirbtuve, darbu
ir užvaizdomis, jisai su mielu noru pasilieka vienoje vietoje.

Skerdykly firma Wilson ir Ko., kur dirba daugybė
lietuvių, suteikia mums tokį pavyzdį. Sie pliakatai, pri-
statyti Suvienytų Valstyų Darbo Departamento, yra taipgi
iškabinti Wilsono įstaigoje, bet jie tenai nėra reikalingi.
Nes jau senai Wilsono firma darė tai, ką darbdaviai val-
džios darbo departamento yra raginami daryti. Tai yra,
manadžeriai priziuri, kad darbininkai nemainyti savo dar-
bu, neitų nuo vieno darbo prie kito, bet pasilikytų prie savo
darbo. Kaip jie tai atsiekė? Štai, kaip jie padarė tai, jog
darbininkai būtų užganėdinti savo vietomis. Wilsono dar-
bininkai dirba geriausiose sąlygose, kokios egzistuoja sker-
dyklose. Darbo valandos yra trumpos, užmokestis gera.
Bet tai nėra svarbiausias dalykas, kokį darbininkas svarsto
ir reikalauja. Išmintingas darbininkas pirmiausiai apsi-
žiuri, kad jisai dirbs sanitarischoj, gerai priziurimoj ir ap-
šviečiamoj vietoj, kad jo smagumas yra aprupinamas laike
pasiliso. Jisai džiaugiasi, dirbdamas įstaigoj, kur apeina
jū pasilsis ir truputis nuraminimo yra suteikiama po už-
baigimū darbu, bet svarbiausiai, jisai nori kad su juomi
butų teisingai elgiamasi. O Wilsono firmos darbininkai
apturi šiuos dalykus. Užvaizdos ir superindenti žino, jog
firmos yra priimta taisyklė, kad su kiekvienu darbininku
butų elgiamasi mandagiai ir niekados žiauriai arba netei-
singai. Kiekvienas darbininkas žino, kad jeigu jisai kada
nors jaučiasi, jog su juo nemandagiai pasielgta, tai kelias
prie teisybės yra jam atdaras, nes jisai gali kreiptis tie-
siog pas savininką, jei tam yra reikalas. Specialis depar-
tamentas, po priežiura p-lės Spacek, turi už pareigą prizi-
urėti smagumą darbininkų ir jų šeimynų, ir išrišti visus
neusipratusius.

Tai pasirodo kad raginimai valdžios prieš mainymąsi
darbininkų, prisiunčiami Wilson ir Ko. firmai, kuomet jau
padaryta viskas, kas prigelbsti užganėdinimū darbininkų,
nėra reikalingi. Net laike šio baisaus trukumo darbininkų,
Wilsono įstaiga turi pakankamą skaitlių darbininkų ir ap-
likacijų užpildymū trukumų naturališkai pasidaranciu.

Ir todėl įstaiga gali teisingai ir atsakančiai atlikti di-
džią pareigą, kuri yra jos dalim šios karės laikų naštos:
pristatymas ne tik civiliškiems gyventojams šios šalies rei-
kalingo maisto, bet taipgi prirengimas baises daugybės
maisto mūsų kariūmeni. Kiekvienas darbininkas tokios
įstaigos, kuri sąžiniškai išpildo savo pareigas, gali būti už-
ganėdintas ir sakyti sau, ką Darbo Departamentas tvirtin-
kad jisai yra taip-pat svarbus linksnys lenciuge didžios ka-
riškos masinos, kaip ir kareivis tranšjoseje.—Apgarsinimas.

A NATION'S STRENGTH IS IN ITS FOOD SUPPLY
Eat Less—Waste nothing
Create a Reserve
AMERICA MUST FEED
750,000,000 ALLES

(Tęsa ant 6-to pusl.)

Kaip Vokietija Išleido \$20,000,000 Amerikoje.

(Tąsą iš pereinamo numerio)

Tulas Robert Fay, buvęs vokietiškas jūrių aficerai, kuris atvyko į Ameriką balandžio mėnesį 1915 metų, mėgino skandinti Amerikos ir talkininkų laivus su amunicija, kuomet jie jau buvo jūre.

Pasakodamas apie savo atvykimą Ameriką, jis prisipažino Suvienytų Valstijų Sekretos Tarnybos perdėtiniam sekančiai:

"Aš turėjau apie \$4,000.00... Šitie pinigai paėjo mano žmogaus, kuris mane čia prisituntė... [vardu] Jonnertsen Manyta, kad apsimokėtu sulaukyti artilerijos amunicijos siuntinėjimą iš šios šalies. Aš maniau Jonnertseną esant [Vokietijos] slaptojo tarnyboje."

Atsakąs, kad jis matėsi su von Papenu ir Bray-Edu [dviejus Vokietijos ambasados urėdinkinius Washingtono], ir kad nei vienas iš jų nenorėjo nieko bendro su juo turėti, matomai todėl, kad jie apie jį abejojo, Fay taip toliau pasakojo:

"Aš nenorėjau grįžti Vokietijon, neįspildęs savo užduoties, t. y. nesusinaikines laivų, vežančių amuniciją. Aš todėl pradėjau daryti savo bandymus ir mėginan įsigyti tiek sprogstančios medžiagos, kiek tik aš galėjau jos gauti bile kokiu būdu..."

Sisai Fay ir du jo pagalbininkai buvo suareštuoti atokioje vietoje netoli Grandwood, N. J., tuo laiku, kuomet jie bandė savo sprogstančią medžiagą. Laikė jo tyrinėjimo policijos stotį Wheehawken miestelyje tuojuos po suareštavimo jis tapo klausinėjamas ir atskleidė sekančiu būdu:

Klausimas: Toji didelė mašina, kurią turite apacioj, kas ji yra?

Atsakymas: Tai yra minos patentas. Tai yra naujas budas įdėjimui reguliuojančio knato (time fuse)...

Kl. — Ar jūs žinojote, kur Scholz (Fay'o švogeris) šitą mašiną liepė pasidaryti?

Ats. — [Vairiose dirbtuvėse...]

Kl. — Kokios medžiagos jūs norėjote gauti nuo Daechės, savo pagalbininko?

Ats. — Trinitrate of tolnol (T. N. T.) [taip vadina viena iš stipriausių sprogstančių medžiagų — stipresnė ir už dinamitą].

Kl. — Kiek mašina kainavo? — At. Abėnai pėterus, \$1500.00 ar \$2000.00...

Kl. — Kiek atseitų padirbimas tokios mašinos ir pripildymas jos sprogstančia medžiaga?

Ats. — Apie \$250.00 kiekvienai, jeigu jie būtų davę man gana pinigų, aš bučiau galėjęs tiesiog susidaryti visa laivų siuntinėjimą...

Kl. — Ar pats nori pasakyti, kad pats galėjai sunaikinti su šitų bombų pagalba kiekvieną laivą išplaukusį iš uosto? Ats.: Aš bučiau galėjęs sunaikinti juos taip daug, kad vyriausybė būtų ne-drįsusi siųsti [daugiau laivų].

Laikė Fay'o teismo tapo priparodyta, kad jo bomba buvo praktiškai išgalvota prietaisais laivų naikiniui ir kad 40 svarų sprogstančios medžiagos esančios tokioj bombų, galėtų sunaikinti bile laivą prie kurio ji būtų pridėta, — o jos turėjo būti pridėdamos prie laivo vairo.

Fay ir jo du pagalbininkai, Scholz ir Daechė, tapo nutėsti gegužio 9 d. 1916 m. sekančiai: Fay ant 8, Scholz ant 4, Daechė ant 2 metų federalin kalė jiman Atlantoje. Dr. Herbert Kienle ir Mat Breitung, kurie gelbėjo Fay'ui gauti sprogstančios medžiagos, tapo apskusti, bet jų byla neatsibuvo. Jiedu tapo internuoti.

Įdomūs Išgalvojimai.

Vokietiai išgalvodavo visokių planų laivų naikiniui. Dar vieną planą išgalvojo ypatą, kurios vardo tulą laiką negalima buvo sužinoti. Vieną dieną jis atvyko į Vokietiją Militariškos Informacijos Biurą, kurį sulgų vokietiškos ambasados paliepimo užlaikydavo kapitonas von Papen prie 60 Wall St., New Yorke ir tenai šitai paaiškino savo planą:

"Aš manau padaryti rimtų nuostolių talkininkų laivams, išplaukiantiems iš Šv. Valstijų uostų, padėdamas bombą, kurią aš pats išdirbinėjau ant laivo budamas. Šitos bombos yra panašios į paprastą anglių gabalą ir aš esu suplanavęs paslėpti jas anglyse, kurios turi būti paimtos ant talkininkų laivų. Aš jau kalbėjau apie šitą planą su... ir jis prielankiai mano apie šitą mano mintį. Aš jau buvau užsiėmęs tokiu darbu... (vieta apleista)... tuojuos karei prasidėjus, sykiu su Mr. von..."

Šitos žinios tapo paimtos iš Vokietijų šnipų pagauto raporto, ir raportas parodo, kad šitės bombos dirbėjui užmokėta čekiu No. 146-tas, kuris tapo išrašytas ant \$1500.00 ir išmokėtas Riggs National Banke Washingtono. Fotografiška šito čekio kopija parodo, kad jis buvo išrašytas Paul Koenig'ui, Hamburg-Amerikos Linijos urėdinkui ir kad jį išdavė von Papen, attache prie Vokietijų Ambasados Washingtono. Ant krašto yra padarytas šitoks patėmijimas: "F. J. Busse'ui."

Vėliau Busse prisipažino, kad jis svarstė su kapitonu von Papen Vokietiskam klube New Yorke apie planą, kaip pagadinti laivų katilus (boilerius) su pagalba bombų, panašių į anlių gabalus.

Panašų planą buvo išgalvojęs ir Albert Katschmidt iš Detroit, kuris vienok tikėjosi ne tik sugadinti laivus, bet ir visai juos sunaikinti. Jis pasisandė tulą Charles Respa, Richarda Hermanną ir dar vieną žmogų, žinomą vardu "Frenchy" ir užmokėjo kiekvienam po \$150.00 už šito darbo atlikimą.

Jie gavo užtektinai dinamito, nutėpio jį, kad būtų panašus į anglių gabalus ir nuvyko į New Yorką, kur su pagalba valties mėgino prisiartinti prie anglų barkų (valčių), iš kurių kraujama anglis ant laivų, plaukiančių Europon. Bet sargyba buvo taip budri, kad jiems nepasisekė to dinamito padėti į anglis.

Vokietijos oficiališkai atstovai ant Pacifico didžio pakraščio taigi darbavosi su panašios rūšies "skymais." Ju vardu buvo Franz Bopp, vokietiškas generalis konsulas San Francisco mieste. Jo vyriausiasis pagalbininkais buvo: baronas Eckhardt von Schack, vice-konsulas; Leitenantas Wilhelm von Brinchen, konsuliatu urėdinkas ir Charles Crowley, detektyvas, kurį von Bopp buvo sau nusisamdęs už slaptą tyrinėjimą.

Lewis J. Smith, jų pagalbininkas, taip atpasakojo apie dalį jų darbėlių savo pranešime, kurį jis padarė federalės valdžios urėdinkams.

Atpasakojęs apie tai, kaip jis susipažino su Crowley, Suvienytų Valstijų Distrikcinis Prokuroras užlavė jam seekantį klausimą:

Klausimas: — Kuomet Crowley atėjo į jūsų namus nedėlienyj [gegužio 8 d. 1915 m.] tai ko jis norėjo?

Atsakymas: — Jis pasiklausė manęs, ką aš dirbu. Aš jam atsakiau, kad aš tūkčiau apėdau darbą Pinole Powder Works dirbtuvėse ir kad tuo laiku nieko nedirbu. Jis sako: "Well, ar jūs priimtumete džiabą kaipo sargas [vačmanas]?" — Aš pažūrėjau į jį, ir sakau: "Vačmanas, koks vačmanas?" "Well," — sako jis, — pavaktuoti, kas yra kraunama ant laivų ir t. t.

Atsakymas: — Jis pasiklausė manęs, ką aš dirbu. Aš jam atsakiau, kad aš tūkčiau apėdau darbą Pinole Powder Works dirbtuvėse ir kad tuo laiku nieko nedirbu. Jis sako: "Well, ar jūs priimtumete džiabą kaipo sargas [vačmanas]?" — Aš pažūrėjau į jį, ir sakau: "Vačmanas, koks vačmanas?" "Well," — sako jis, — pavaktuoti, kas yra kraunama ant laivų ir t. t.

Smith navažiavo į Tacoma ir, sugrįžęs į San Francisco, turėjo keletą pasikalbėjimų su vokietišku konsuliu von Bopp: apie tuos pasikalbėjimus laikė tylos jis taip liudijo:

Klausimas: — Ka jis [von Bopp] norėjo, kad jūs padarytumėte?

Atsakymas: — Jis pasakė, kad reikėsią daboti, o jeigu bus kas dinamitavimui, tai aš turėsiu jam pagelbėti.

Kl. — Ar Bopp taip pasakė? Ats. — Taip. Kl. — Well, tai Bopp pasakė jums, kad jis norėjo, kad jūs dabotum, o taipgi ir pagelbėtum išdinamitoti? Ats. — Ką tik Crowley palieptų man.

Kl. — Well, jis [Bopp] minėjo apie dinamitavimą, ar ne? Ats.: Taip.

Smith toliau papasakojo apie atlyginimą, kirį jis ir Crowley gavo už savo tarnystą, sekančiai:

Klausimas: — Kaip jums mokėta? — Atsakymas: — Mr. Bopp mokėjo.

Klaus.: — Grynais pinigais? — Ats.: Yes... o Crowley davė resytą.

Klaus.: — Ar jūs išdavinėjot resytus.—Ats.: Taip.

Klaus.: — Ar jūsų resytas buvo Boppui? — Ats.: — Taip.

(Toliaus bus)

Dokumentai, kad Leninas ir Trockis---Kaizerio Agentai

(Tąsą)

Zemiaus paduodami dokumentais, parodančiais Lenino, Trockio ir jų sėbrų patsidavinimą kaizeriui, norime dar pastebėti, kad po šitais dokumentais yra padėti paties p. Sissono patėmijimai-paaishkinimai. Apart jų, kur didesnio aiškumo dėlei būtų reikalingi kiti paaishkinimai, tokius mes nuo savęs pridėsim.

Dokumentas No. 1.

Labai slapta. Liaudies Komisarų užrubežio reikalų komisariatas [Taip vadinaisi bolševikų užrubežio reikalų ministerija].

Liaudies Komisarų Tarybos Pirmėsdžiui:

Sulyg rezolucijos, priimtos konferencijoj Liaudies Komisarų, draugu Lenino, Trockio, Podvoiskio, Dybenko ir Volodarskio, mes išpildėme kas seka:

1. Iš justicijos ministerijos archyvu skyriaus, paženklinto vardu "Išdavystė draugų Lenino, Trockio, Zinovjevo, Kozlovskio, Kolontai ir kitų," tapo išimtas Vokietijos Imperiško Banko orderis No. 7433, nuo Kovo 2 d. 1917 m., paskiriamas pinigų draugams Leninui, Zinovjevui, Kamenevui, Trockiu, Sumensonui, Kozlovskiu ir kitiems vedimui taikos propagandos Rusijoj.

2. Visos knygos Nia Banko Stockhoime tapo sutvarkytos, kur buvo parodyta draugu Lenino, Trockio, Zinovjevo ir kitų "akautai," kurie tapo [tame banko] atidaryti sulyg prisakyto Vokietijos Imperiško Banko orderio No. 2754. Šitos knygos tapo pristatytos draugui Muller, kuris tapo atsiųstas iš Berli-no.

Autorizuota užrubežio reikalų komisariatas.

[Parašas] F. Zalkind, E. Polivanov.

Mr. Sissons Paaishkinimas:— Rusijos Liaudies Komisarų Taryboj viešpatavo prezidentas Vladimir Uljanov [Leninas], tuometinis užrubežio reikalų ministeris L. Trockis, dabar esantis karės ministeris, ir bolševikų dabartinis ambasadorius į Vokietiją, A. Joffe. Ant [šito dokumento] krašto yra raštu padaryta pastaba "I paslaptą departamentą. B. Y." Tokiu būdu Leninas yra paprastes trumpei pasirašinėti savo vardą ir pavardę. ["B" rusų kalboje yra "V" lietuvių kalboje, "Y" rusų kalboje yra "U" lietuvių kalboje; pirmos raidės reiškia "Vladimir Uljanov"—Lenino vardas ir pavardę];

Iš to matosi, kad jeigu ir nebūtų dokumento pažymėto numeriu 7433, tai jau ir be to viršmėtu dokumentu galima suvesti Leniną tiesiog su jo bosu, Vokietijos valdžia. Bet yra ir minėtas orderis No. 7433, kuris skamba sekančiai: "Orderis kovo 2 d. 1917 m. Imperiško Banko visiems atstovams vokietiskų bankų Svedijoj: "Šiuomi duodama žinia, kad pareikalavimai pinigų varynui taikos propagandos Rusijoj bus padaryti per Finlandiją. Šitie pareikalavimai ateis nuo sekančių ypatų: Lenino, Zinovjevo, Kamenevo, Trockio, Sumensono, Kozlovskio, Kollontai, Siverso ir Merkalinio, kuriems tapo atidaryti "akautai" [depozitai-sąskaitos] sulyg mūsų orderio No. 2754 agenturose privatiškų vokietiskų BIZNIŲ Svedijoj, Norvegijoj ir Sveicarijoj. Visi šitie [minėtu] pareikalavimai brivalo turėti vieną iš sekančių parašų: "Dishau," arba "Milkenberg." Esant bile kuriam iš šitų parašų, pareikalavimai viršmėtu ypatų brivalo būti išpildyti tuojuos.

"743, Imperiškas Bankas."

Toliaus Mrs. Sisson paaishkina sekančiai:

"Aš neturiu šio orderio kopijos nei jo fotografijos, bet sekančias Dokumentas No. 2, absoliutiškai patvirtina jo teisingumą. Šitas cirkuliaras yra tuo labiau žingeidus, kad bolševikai viešai užgynė, buk jis būtų buvęs. Sis viršmėtas cirkuliaras No. 7433 tapo atspausdintas Paryžiaus laikraštyj Petit Parisien pereiną žiemą. Bolševikiški laikraščiai Petrograde tuojuos apšaukė, kad tai esąs šmeižtas. Zalkind, kurio parašas yra ne tik ant viršmėto dokumento No. 1, bet taipgi ir ant protokolo, buvo tuomet užrubežio reikalų ministerio [Trockio] pagalbininku. Vasario mėnesį jis tapo išsiųstas užrubežin su bolševikiška misija. Balandžio mėnesį jis buvo Christianijoj [Norvegijoj], kuomet ir aš tenai buvau.

Minėto laiško No. 1 aš turiu fotografiją.

Dokumentas No. 2.

No. 6451, paslapta. (Didisai Vokietisk Štabas, Nachrichten Biuras, Sekcija R—reiškia: Rusiška Sekcija).

Vasario 12 d.—Paslaptos policijos [šnipų] departamentas turi garbę jums pranešti, kad pasuareštuotą kapitoną Konshin tapo rasta du vokietisk dokumentai su Petrograde slaptos policijos (Ochranos) pažymėjimais ir žymėmis, kurie [dokumentai] pasirašė esą originališkai [Vokietisk] Imperiško Banko orderiai No. 7433, nuo kovo 2 d. 1917 m. ir lyti atidarymo "akautų" ponams Leninui, Sumensonui, Kozlovskiu, Trockiu ir kitiems aktyviškiems veikėjams taikos propagandoje, kaip tai pažymėta Imperiško Banko orderij No. 2754.

Šitas suradimas parodo, kad tinkamu laiku nepadaryta žingsnių sunaikinimui viršmėtu dokumentų. Už Departamento perdėtinį [parašas] R. Bauer, Adjut., Bukholm.

Paaishkinimas: Patėmėkite, kad Bauer patvirtina, jog surasti pas Konsin dokumentai buvo originališkai orderiai. Patėmėkite ir tai, kad tie orderiai buvo Vokietiskos valdžios, per jos Imperiška Banką, išleisti idant pristatytų pinigų "draugams" Leninui, Trockiu ir kitiems, kad varytų Rusijoj "taikos propagandę," kad Rusija liautųsi kariakū su Vokietija ir padarytų su ja taiką, ką bolševikai ir padarė pirmiausiai nuversdami su pagalba aukso Kerenskio valdžią, o paskui parduodami Rusiją savo bosams, vokietiams, Lietuvių Brastos taikos konferencijoj.

2. Generalio Štabo Vokietiskoj laivyno cirkuliaras No. 93, pažymėtas lapkričio 28 d. 1914 m., kaslink siuntimui į priešų šalis speciališkių agentų naikinimui kariškios medžiagos.

Viršuj paminėti cirkuliarai tapo atiduoti, ir rsysytas gautas nuo slapto agentų departamento Vokietiskoj Štabo Petrograde.

Autorizuota Liaudies Komisarų Tarybos [taip save vadina augščiausia lobševikiška valdžia]. [Pasirašo] F. Zalkind, E. Polivanov (Neįskaitomas parašas, bet gali būti Mekošoin) ir A. Joffe.

Cirkuliarai No. 421 ir 93, paminėti šitame protokole gauta lapkričio 3 d. 1917 m., slapto agentų departamento, Vokietiskoj Generalio Štabe Petrograde.

[Pasirašo] Henrich, Adjutant. Paaishkinimas: Paminėti siame protokole cirkuliarai No. 421 ir No. 93 yra vokietiskų kalboje ir lietuvių kalboje skamba sekančiai:

Cirkuliaras No. 421. Vokietisk Generalis Štabas, Centralis Departamentas, Sekcija M, No.—, Berlinas.

Cirkuliaras komandieriams 9 d. 1914. Distriktyj Bizandieriams: 24 valandas po gavimui šito cirkuliaro jūs privalote pranešti telegrafu visoms industrinėms įstaigoms, kad dokumentai su industrinės mobilizacijos planais ir su registracijos formomis privalo būti atidaryti—tie, apie kuriuos kalbama cirkuliare grafo von Valdersee ir Caprivi cirkuliare nuo 27 d. birželio, 1887 m.

[Pastaba.—Tas parodo, kad Vokietija jau veikliai rengėsi prieš karės ir pradėjo savo mobilizaciją dar birželio 9 d. 1914 m., t. y. dar 6-mis savaitėmis prieš užsmušimą Austrijos sosto įpėdinio Serajeve, kuomet niekas kitas Europoje dar nei sapnuoti nesapnavo apie karę. Šitas dokumentas galutinai parodo, kad Vokietija suplanavo ir pradėjo dabartines žudynes. O dabar paskaitykim antrą iš minėtų cirkuliarų. Išitėmykite, kada jie buvo rašyti,—tuomet suprasite, kodėl Vokietija taip labai norėjo juos gauti atgal ir sunaikinti.

Sitiedu cirkuliarai matomai buvo pagauti dar buvusio caro agentų ir laikomi archyvuose Petrograde iki tinkamam laikui.

Bolševikai, kaizerio apmokami agentai, juos sugrąžino atgal, idant paslėpti savo "ponų," kuriems jie tarnauja, kalte. Cirkuliaras No. 93 lytišis ir Amerikos ir parodo, kad Vokietija ištikriuj jau pradėjo karišką veikimą prieš Šv. Valstijas dar 1914 metais, kuomet prezidentas Wilson nuo širdies šaukė visos šios šalies gyventojus užlaikyti kuosąžiniškiaus neutralitetą (bešališkumą). Štai kaip Amerikai atsimokėjo kraujageringa vokietiska "kultura."

Mr. Sissono paaishkinimas: Iš paminėtų siame laiške ypatų žymiausių yra Scheidemann, vadas vokietiskos socialistų partijos, kuri remia Vokietijos valdžią. Jo vardas dar prieš tai buvo paminėtas "bizniškuose santikiuose" tarp Bolševikų ir Vokietiskos valdžios. Ruggjučio 25 d. 1917 jis rašė laiską iš Berli-no tulam "Mr. Obergiui," ir tame laiške jis rašė, kad per Nia Banką Furersternbergo ofise tapo padėta 150,000 kronerų Obergo nužiurėjimui [Tas bus dokumente No. 18]. Dabar, iki šiam laikui Furersternberg pakliuvo jau į bolševikų valdžios centrą, į Smolenskų Institutą Petrograde ir mėgina pagelbėti Scheidemannui užtrinti senus pėdsakus. Radek yra suktaš Galicijos žydėlis, kuris atvyko Petrogradan sykiu su Leninu iš Sveicarijos. Jis ir Trockis—abudu atliko visą biznį, Lietuvių Brastoj—padarė "taiką" su Vokietija. Von Schoenemann buvo akredituotas Vokietijos atstovas prie Bolševikų užrubežio reikalų ofiso. Jis yra paminėtas dokumente No. 5. Parvus yra kasierius vokietiskos fondo, paskirto varymui vokietiskos propagandos. Jo vyriausias ofisas yra Kopenhagene, Danijoj. Apie jį sakoma, kad jis yra vadas ir patarėjas Joffe, bolševikiško "ambasadoriaus" Berline.

Turiu fotografiją viršmėto laiško No. 4.

Dokumentas No. 5.

(Gr. General Staff, Central Abteilung, Section M., spatio, 1917. Berline). Slaptasai departamentas, No. 31. Liaudies Komisarų Tarybai:—Sulyg sutarimu, kurs buvo padarytas Kronstade liepos mėnesį, šių metų, tarp mūsų generalio štabo valdininkų ir Rusijos revoliucinės armijos ir demokratijos vadovų, pp. Lenino, Trockio, Raskolnikovo ir Dybenkos, mūsų generalio štabo rusiškas skyrius, veikiantis Finlandijoj, siuncia Petrogradan sekančius savo aficerius, kurie bus mūsų štabo informacijų departamento tarnystoj: Maj. Luberts, jo slaptas parašas "Agasfer";

Maj. von Baelke,—slaptas parašas "Schott"; Maj. Bayermeister,—slaptas parašas "Ber"; Leit. Hartwig,—slaptas parašas "Henrich."

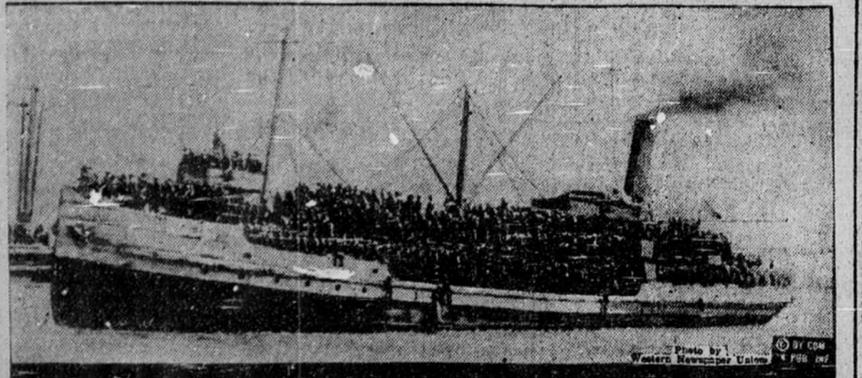
Šnipavimo departamentas, kaip sutarta su pp. Leninu, Trockiu ir Zinovjevu, sekios svetimu šalių ambasadas, karines misijas ir kontr-revoliucinį judėjimą, o taipjuo pildys šnipinėjimo ir kontr-spiidėjimo darba viduriniuose frontuose; tam tikslui bus paskirti agentai į šnipinėjamus

Cirkuliaras No. 93. Laivyno Generalis Štabas. Cirkuliaras lapkričio 28, 1914. Jurevijios Agentams ir Laivinėms Draugijoms:—Jums yra prisakoma tuojuos sumobilizuoti visus naikinimo agentus ir tėmytojus tuose komercijiniuose ir kariškuose Kanados ir Amerikos uostuose, kur kraunama municija ant laivų, plaukiančių į Rusiją, Francuziją ir Angliją; kur randasi tokios municijos sankrovos ir kur kariumenė yra pastatyta. Yra reikalinga pasamdyti per trečias ypatus, kurios neturi rysių su oficialiais atstovais Vokietijos agentų, žmones, kurie pasirupintų padarymu eksplozijų ant laivų plaukiančių į priešų šalis ir kurie padarytų trukdymus, riaušes ir sunkenybes laike laivų krovimo, siuntimo ir iškrovimo. Tam tikslui mes ypatingai rekomenduojam jums atidai krovikų "genges," tarp kurių yra daug anarchistų ir pabėgusių kriminalistų....

Pinigi, reikalingi pasamdyti ir papirkinėjimui nurodytam tikslui bus padėti jūsų pareikalavimui sulyg jūsų prašymo. Informacijos Biuras Laivyno Generalio Štabo. [Pasirašo] Koenig.

Dokumentas No. 3. (V. K. D. 323—2—priedai). Protokolas.—Šitas protokolas, mūsų susitvartas 2-ą dieną lapkričio 1917 m. yra duplikatas ir Liaudies Komisarų Tarybos leidimu yra paimtas iš Slaptos Policijos Departamento Petrograde distrikto ir iš buvusio policijos departamento (Ochranos), sulyg prisakymo atstovų Vokietiskoj Generalio Štabo Petrograde:

1. Vokietiskoj Generalio Štabo cirkuliaras No. 421, pažymėtas 9 d. birželio 1914 m., kaslink ne-veiklinamos mobilizacijos visų industriniuj įstaigų Vokietijoj, ir

ARTINASI PRIE FRANCUIZIJOS. Amerikos kariškas transportas, pilnas kareiviu, įplaukia į Francuzijos uosta.

miestas. Kartu su šio paskelbimu, kad žmonių komisarij valdžios reikalui yra paskiriamas patarėjai: užsienio dalykų ministrijon p. von Schoenemann, finansų ministrijon p. von Toll. Vokiečių generalio štabo, Rusijos skryčiaus viršininkas, O. Rausch, Adj. U. Wolff.

(Apatčio, ant to paties laiško) Užsienio dalykų komisarijams—Pažymėti šiame rašte aficerai buvo prisistatę kariniam revoliuciniam komitetui ir su Muravjovu, Boie ir Daniševskiu susitaikė dėl jų tarpusavio veikimo sąlygų. Patarėjai atvyks, kada tik bus šaukiami.—Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos Karinio Revoliucinio Komiteto pirmininkas.

[Prašė] A. Joffe, sekretorius P. Kruševič.

Mr. Sissono paaišk. ni mas: Štai ir ta "bizniška sutartis" tarp vokiečių štabo ir bolševikų. Jeigu Rausch buvo tuomet Berline (nes laiškas paženklintas iš Berlio), tai matomai jis tuojau po to atvyko į Petrogradą. Galbūt taipogi, kad šitas laiškas buvo rašytas greičiau Finlandijoje negu Berline, nes kitose laiškuose žodis "Berlinas" yra perbrauktas plunksna: Popierą mat sunku buvo gauti tais laikais Petrograde ir vokiečiai atsivežė viską gatavą. Maj. Luber likosi perleisti "Informacijų" ty. žinių biuro (Nachrichtener Bureau). Kronštadas buvo vyriausias Lenino buveinė laike vasaros vidurio. Raskolnikov, minetas šiame laiške, buvo vėliaus paminėtas šar. eye su sumanytu parduoti Rusijos karišką laivyną Vokietijai. Iyhenko buvo to laivyno kom. a ras (ministras). Zinovjev yra prezidentu Petrogrado sovieto kuris pereitą žiemą buvo galinčiausia vietinė pajieja tarp Rusijos sovietų. Zinovjev yra žydas ir gerai mokintas. Joffe [taipgi žydas] čia vel stovi pirmoj vietoj ir pasidoto kuom jis yra: po Lenino jis yra pirmas visuose svarbiausiuose Vokietijai reikaluose.

As turis šito jungtinio [bolševikiškai-vokiško] laiško fotografiją.

Dokumentas No. 6. (U. G. S., [reikiškas] Grand General Staff—Didisai (vokiškas) Generalis Štabas) Central Abteilung No. 813. lapkričio 19).

Liaudies Komisarij Tarybai—Šiuo pranešame jums, kad prie Rusij valdžios kariniais patarėjais tapo paskirti sekami asmenis: Maj. Erich, Maj. Bode, Maj. Sosy, Maj. Zimmerman, Maj. Anders, Leit. Haase, Leit. Klein Leit. Breit.

Šitie aficerai sutaisys kadra iš tikramųjų aficerų, esančių mūsų belaisvių sąrašuose ir jais Rusij valdžia galės visados naudotis, kaip kad buvo sutarta konferencijoj Stockholme, kuomet Leninas, Zinovjevas, ir kit buvo pakelijų važiuojant jiems į Rusiją.

Vokiečių generalio štabo Rusij sekretorius viršininkas O. Rausch, Adjutantas N. Wolff.

Užsienio dalykų komisarijams—Rusijos pavaldumas ir pasisamdymas Lenino ir kitų tarnauti Vokietijai yra atsisakyti, iš šito laiško, kuriame parodoma, kad jau grįžtant iš Sveicarijos, per Vokietiją, Leninas padarė su Vokietija sutartį, kaip jis turi jai tarnauti. Maj. Anders priėmė rusų pravarde Ruskov, o Maj. Erich—Egorov. Taria šito laiško fotografiją. (Toliaus bus)

WAR RAGES IN FRANCE WE MUST FEED THEM

VOKIEČIŲ PROFAGANDA PAS LIETUVIUS.

(Tiesa nuo 4-to pusl.)

savųjų armijose, suteikti rūpinimo. Paskalo veikmė yra toki, kad jam dažnai tikima, visų užginčijimų nežiurint, dargi pačių karininkų užtikrinimų nepaisant.

Tiesa, kad papuoše armijon karininkai anglų kalba susisiekėti negalintieji, nesmagumo patiria. Dėl savo nesuskalbėjimo jie dažnai draugų susirasti negali, suvaržytas jaučiasi ir visomis pramogomis džiaugtis negali. Vienok kad tujų karininkų dvasios neslopinus, jie dabar surenkami į vieta, duodama jiems vyresniųjų, kurie svetimomis kalbomis susisiekia. Dabar vargu rasit lietuvius, kuris kariūmenėj nesijaustų, kaip namie. Valdžia, kuri į visus lygiai ašineša, žiuri kad taip kiekvienas karininkas jaustųsi, ar jis būtų grynas amerikietis, ar kitautais.

Kitais atvejais progermanas paskala paleidžia, kad sukirsinti katalikus, protestonus ar kitokių tikėjimų žmones, buk armijoj skriaudžiami tai katalikai, tai protestonai, tai kitokie. Gi visi jie yra nieku nepamatuoti, neteisingi ir bloga tikslu paleisti paskalai.

Melai Apie Ištvirkimą Kariūmenėj.

Paskalams daugiausia parenkami tokie tematai, kuriuos patikrinti labai sunku. Geras to pavyzdys yra pletka apie karininkų didelį ištvirkimą, apie armijos nemoralumą. Jo patvirtinti nėra ku, nes padurumas ir skaitybė yra daugiausia asmeniniai dalykas. Milijonų armijose ištvirkimo pavyzdžių pasitaikymo galima laukti. Propagandistai pavienius atsitikimus kelerio-pai padaugina, padaro juos kuoe visuotiniais ir su armijos stadija neapspazinusią bekritišką auką įtikina.

Kad armijos moralumas augstai stovi, Indija armijos gydytojų raportai ir statistikos. Patvirtina tai armijos viršininkai, kurių globoj karininkai randasi. Visų jų noru yra, kad civilijų ninioje būtų toks mažas pasileidėlių nuosimtis, koks armijoj pasitaiko. Nežiurint to, melai apie kariūmenės didelį palaidumą vaikščioja, pavienius atsitikimus abelnais padarant.

Kaip Kovoti su Tokia Vokiška Propaganda.

Kiekvieną prieš ar bekritiškų ismenų paleistą melą per spaulą išaiškinti nelengva. Pakoi paskalas valdžią pasiekia, jis išstirama ir apie tai spaudon pranešama, tai daug laiko išeina. Tuo tarpu jau kitokie melai paleidžiami ir platinami. Vėlgi spauda, kad ir suvėlavusi, visų tų žmonių, kuriuos vokiškasis agentas prigavo, nepasiekia.

Kovoti su vokiškais melais nėra taip lengva. Jų fabrikavimas ir sklaidimas yra suorganizuotas. Nesyk valdžiai viena diena pranešama iš visų šalies dalių apie naujai kokį paleistą melą. Melai nuolatofabrukuojami, sklaidžiami. Nekalčiausi atsitikimas kraipomi, kad priešui taršautų. Pasinaudojama partiniais nesutikimais, kiekvienam draugijiniui sąjūdium, neužsiganėdijimui, kad nesutikimus didinus, žmonių karinij upą slopinus.

Visam tam už akių užbėgti vienas geriausias kelias tėra: visiems ištikimiems piliečiams užsikietinti, meli neklausyti ir kiekvienos progos tokių ar panašių pro-vokiškų melų platinotus nupeikti. Kuomet koks entuziastiškas plietininkas per daug jau užsis vres būtų koki nors šaliai bėdingą pasak kartoti, apie tokį paukštį reikia policijai raportuoti.

Kas yra linkęs tikėti kiekvienam pračivui ir keičiausiems paskalams, su tuo ne ką padarysi. Bet visi rimti žmonės turėtų būti ant sargybos, suvaidžiotis nesiduoti ir kitus paaukinti, o ypač pasakorius sudrausti. Ištikimiems piliečiams atsimiti reikia, kad jie yra tose fronto pozicijose, kurias vokiečiai melais apšaudo ir vokiškos propagandos nuodais naikina. Civile

drasa reikia priešui parparodyti, kad jie čia taip-pat prakis, lygiai kaip jis karės fronte pralaimi. Visu gi laiku pravartu atminti, kad pergalei neatbutinas yra šalies pasitikėjimas, ramybė, kad pergalei dikeičiai kludys vokiškais melais suvaidžiota šalis, ant kurios karininkai atsiremia.

Ką rašo apie Lietuvą?

Atėjusie Amerikon francuzų laikraščiai parodo, kad Lietuvos klausimas yra gyvai Europoje svarstomas. Ypatinai daug žinių pradeda apie Lietuvą ir jos reikalus tilpti vienam iš rimčiausių Paryžiaus laikraščių Le Temps.

Vienos tik savaitės bėgyje randame jame tris žinias, kurios padaro, kad svarbūs klausimai apie Lietuvą yra gvildenami.

Reik atkreipti atydą į tai, kad visko, kas tose žiniuose sakoma, negalima imti už "gryną pinigą", nes tai nėra oficialiai paskelbiami, bet tiketai "girdėtos" arba "nugirstos" žinios. Kas darosi "už kulius"—kol-kas mes dar nematom ir nežinom. Bet iš tų "nugirstos" žinios. Kas darosi "už kulius"—kol-kas mes dar nematom ir nežinom. Bet iš tų "nugirstos" žinios. Kas darosi "už kulius"—kol-kas mes dar nematom ir nežinom.

I. Koalicija Prieš Lenkus.

Geneva, rugpjūčio 31 diena.—Vokietijos bardmai pritravkė savo pusin Lenkų jiegas įvairiais lenkams pažadėjimais, jau pradeda rodyti savo vaisius, kaip visi to ir tikėjosi.

Upas pasipriešinimo kyla tuose kraštuose, ant kurių lenkai savo pretensijas tiesia. Gauta žinia, jog šiose dienose Brest-Litovsk (Lietuvių Brastoje) teisešis posėdis Lietuvos ir Ukrainos įgaliotinių, kurie apkalba sutartį apsigynimo Lietuvos ir Ukrainos nuo lenkų. Ukraina padės Lietuvai atlaikyti Vilniaus ir Gardino šalis, gi Lietuva Ukrainai Cholmo ir Lvovo kraštą (iš Le Temps, rugsėjo 1 d 1918 m.)

II. Gandų Užginčijimas.

Bale, rugpjūčio 31 d.—Saechschich Volkszeitung sakoi, jog gandai pasklydę, buk Vilnius atiduodamas lenkams, yra neteisingi. Lietuvių Diete [Taryba] yra nusprendusi ir Vokietijos valdžia tai užtvirtinusi jog Vilnius yra ir bus Lietuvos sostinė. (iš Le Temps, specialio korespondento pranešimas, rugsėjo 1 d. 1918 m.)

III. Vokietija ir Lietuva.

Geneva, rugsėjo 5 d.—Lietuvos Tarybos delegacija, kuri šiose dienose buvo pas Wilhelmą II, vyriausiam lauko butė, atvažiuoja į Sveicariją tartis apie Lietuvos reikalus su lietuvių organizacijomis, esančiomis Sveicarijoje. Paaiškėja, jog Lietuviai gauna nuo vokiečių daug daugiau, negu jie tikėjosi: didesnė pusė Baltgudijos prie Lietuvos prijungama. Beto, Lietuviams leidžiama liuosai daryti visokiariopas su Ukraina ir Lenkija sutartis, kaip tai: nustatyme rubėžių, pirklybiškas sutartis ir t.t. (iš Le Temps, rugsėjo 6 d. 1918 m.)

Iš Amerikos Lietuvių Centralinio Komiteto.

Centralinis Komitetas gavo žinias siems žmonėms: 1) Mateusui Savickiui, Clifford, rašo Antanas Savickis, paėinas iš Pašaltonių, Simkaičių

valsčiaus, Kauno gub., kad jis buvęs paimtas į Vokietiją nelaisvėn, bet iš ten pavyko jam pabėgti į Holandiją, kur jis dabar gyvena po tokiu adresu: Antanas Savickis, Katendrecht, Tolonislau No. 13, b 2, Rotterdam, Holland. Tarp ko kito dar raso taip: Musų lietuvių yra 50 is elaisvės pabėgusių. Gyvenama labai vargingai: darbo negalima gauti, tai labai sunku pramisti. Kai užėjo karė, tai vokiečiai visus mus jamus vaikinus suėmė ir parvežė į Vokietiją, kur išbuvome belaisvių logeriuose ir mnesių labai vargingai. Paskui mums pavyko pabėgti. Prašau pagelbos, o taipgi lietuviškų laikraščių ir knygu, nes jau tris metai esame negave nei knygu, nei laikraščių. Taipgi noriu žinoti, kur yra mano dėdė Labanaukas, sesuo Monika ir kaiminka Petronė Kauneckitė."

2) Juozui Kudirkai, 12241 S. Emerald Ave., Chicago, rašo Balturus Kudirkai iš Didvyžių, kad tėvelis, motutė ir broliai su serėmis sveiki. Prašo rašyti laiškus.

3) J. Barzdai, 1103 Braddock Ave., Braddock, rašo Pranas Barzda pasveikinimus nuo brolių ir seserų

4) Jonui Blažaičiui, 2322—5th Ave., Pittsburg, rašo Pijus Blažaitis iš Mažucių, kad Juozapas mirė 1912 m., o tėvas mirė 1913.

g) Juozui Kačergiui, Box 82, E. Pittsburg, rašo A. Rauka iš Penkvalakių, kad viskas taip, kaip buvo. Klausia, kur tėvas.

Skaitydamas viršū paduotąsias žinias, kiekvienas gali matyti, kaip tai yra malonu ir naudinga mums turėti tokią įstaigą, kuri pagelbsti susiznoti su giminėmis ir pažįstamais, atskirtais vieni nuo kitų per šią karę. Toji įstaiga—tai Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas, kuris rupinasi ne tik suteikimu žinių apie išblaskytus po visas šalis lietuvius, bet turi ir daug didesnius tikslus, lietuvių ir Lietuvos gelbėjimui: Centralis Komitetas renka mokesčius ir aukas į Nutentėjusius Lietuvos lėdą, iš kurio bus aprupinti šie reikalai: 1) Nukentėjusių dėl karės lietuvių šelpimas, 2) Tremtinių Lietuvių grąžinimas į Lietuvą, 3) Lietuvių Valsybės, karėi užsihaigus, grynai kultūrinii įstaigų čimimas.

Tienų svarbiems reikalams privalo mokėti mokesčius kiekvienam lietuviui ir lietuvaitė sulyg savo uzdarbio ir išgalės. Už mokesčius mokesčius Centralis Komitetas išduoda palidėjimus su įlipintomis mokesčių markėmis. Ties palidėjimui ir markės bus parparodymu Lietuvoj, kad žmogus yra užsimokėjęs mokesčius savo tautos ir šalies gelbėjimui.

Reikalaukite platesnių paaiškinimų apie mokesčius iš Centralio Komiteto. Remkite tą svarbią mūsų gyvenime įstaigą. Atlikite savo pareigas link bočių šalies ir lietuvių tautos. Lithuanian Central War Relief Committee, Inc., 320 Fifth Ave., New York, N.Y.

Dr. A. L. Yuška Gydytojas Chirurgas. 731 W. 18th St., neteli Halsted St. 1900 S. Halsted St., kampas 191os

Amerikos Lietuvių Mokykla. Mokinama: angliškos ir lietuvis kos kalb., aritmetikos, knygvedy stės, stenografijos, typewriting pirklybos taisy, Suv. Valst. istorijos, abeinos istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietystės, dailiarasvata.

Dr. P. Zilvitis LIETUVIS GYDYTOJAS, CHIRURGAS. 315 St. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Boulevard 7179

Dr. P. G. Wiegner. Priimame valandov: nuo 8 iki 1213 ryto ir nuo 7 iki 9 vakaro. 3325 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Mildos Teatras. 3138-42 S. Halsted St. Prasiideda 7 valanda kas vakaras. Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Dr. K. Drangellis Dentistas. 3261 So. Halsted Street. Phone Drexler 5052 Chicago

JOSEPH A. AMBROSIUS LIETUVIS ADVOKATAS. Veda visokias bylas visuose teismuose. 69 W. Washington Street. Reams 1008-1009, Tel. Central 2579. 3214 So. Halsted St., Tel. Yards 7271. CHICAGO, ILL.

Severos Gydytojas uzilko seimynos sveikata. Nusilpnėje žmonės. reikalauja sustiprinimo pirma negu nesveikata juos visai apvaldo ir pirma negu visokia pagelba buva pervėli. Jie reikalauja tokio sustiprinoto, kuris sustiprintų visą kūną. Nedaryk išmėginimų. Niekuomet nesigaliesi, pareikalavęs.

Severa's Balsam of Life. (Severos Gyvasties Balsamo). Jis yra žinomas kaip geras stiprinantis ir taisantis vaistas besigydynt nuo kiety vidurių, nevirškinimo, drugio, abelo nesveikumo ir kepenų ligų. Mes patariame jį visiems, ypač ypač gi seniams ir silpnėms. Samdgink. Kaina 85 centai, gaudamas visuose aptekose. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA. Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS. Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas. 3259 So. Halsted St., Chicago, Ill. Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsikimšusias ir pasilpingas vyrų ligas.

Mano veidas prieš vartojimą. Mano veidas po vartojimą. NE SLAKUOTAS. Taiskai ir plėmės ant tavo veido, nuberimai, sašai, taipgi visi kitokie odos nevalimai — visiška pranks po užtikrinimu, kad jie nebusuri, po vartojimui keletą kaitų šį Cream'ą — pulkies "Venus." Puoduko kaina drauge su persiuntimu ir nurodymais, kaip vartot \$2.00. Užsakymus ir pinigų siųskite: "Stefania" 569 West 191 St. Dept. 16, New York, N. Y.

Dr. A. L. Yuška Gydytojas Chirurgas. 731 W. 18th St., neteli Halsted St. 1900 S. Halsted St., kampas 191os

Amerikos Lietuvių Mokykla. Mokinama: angliškos ir lietuvis kos kalb., aritmetikos, knygvedy stės, stenografijos, typewriting pirklybos taisy, Suv. Valst. istorijos, abeinos istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietystės, dailiarasvata.

Dr. P. Zilvitis LIETUVIS GYDYTOJAS, CHIRURGAS. 315 St. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Boulevard 7179

Dr. P. G. Wiegner. Priimame valandov: nuo 8 iki 1213 ryto ir nuo 7 iki 9 vakaro. 3325 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Mildos Teatras. 3138-42 S. Halsted St. Prasiideda 7 valanda kas vakaras. Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Dr. K. Drangellis Dentistas. 3261 So. Halsted Street. Phone Drexler 5052 Chicago

JOSEPH A. AMBROSIUS LIETUVIS ADVOKATAS. Veda visokias bylas visuose teismuose. 69 W. Washington Street. Reams 1008-1009, Tel. Central 2579. 3214 So. Halsted St., Tel. Yards 7271. CHICAGO, ILL.

Severos Gydytojas uzilko seimynos sveikata. Nusilpnėje žmonės. reikalauja sustiprinimo pirma negu nesveikata juos visai apvaldo ir pirma negu visokia pagelba buva pervėli. Jie reikalauja tokio sustiprinoto, kuris sustiprintų visą kūną. Nedaryk išmėginimų. Niekuomet nesigaliesi, pareikalavęs.

W.S.S. WAR SAVINGS STAMPS ISSUED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT. Taupyk ir Paskolink Pinigus. Dėdei Samui. Jam jie reikalingi Dabar! Jums jų reikės po Karei! Pirkite Karės Taupymo Ženklius. Suvienytų Valstijų Valdžios Paranka neša 4% Procenta. Jūs galite pradėti su Dvidešimts Penkiais Centais. Pirkdami Suvienytų Valstijų Thrift Stamp. Jūsų pačtorius, bankierius, arba laikraštis ir daugelis agenturų paaiškins jums apie tai, MATYKITE JUOS! Tai yra Jūsų Priederme! Tuomi Sučėdysit Gyvastis! Tuomi Laimės Šią Karę!

Patrukimas Nužudo 7,000 Kas Metas. Septyni tūkstantai metų kas metas yra numetami šalin — laidojimo palidėjimas buvo tūkstantas "Patrukimas" Kodel? Todel, kad nelaimingi nepaisė savęs, arba tik užgautas vietos — dabojo, i nepasit — prazasties. Ka Jus daro? Ar ir Jus nepaisote savęs, devint "truss", lanka, ar kaip Jus ta nepavadinotete? Geriausias "truss" yra tik retai geras, o yra tik blogas: grivardai siendi ramstis ir — negalima daugiau tikėtis, kaip tik mechanisko ramščio. Lanko spaudimas selkio — kraujo tekėjima, vien tik lūtena nusilpnėjusius raumenis, kuomet tie daugiausiai reikalauja maisto. Bet mokesias atrado kelią ir kelvėns "truss" lenčiantis yra nukviestas DYKAI inuagint savo ommos. PLAPAO lūdas yra neabejojimas, mokslininkas, logikas ir pasekmingas savęs gydymas patrukime, kuoj pasaulis kada nors girdejo. Pajopo Taiskintis, kuomet pridėta prie kūno, negali nuslinkti nuo savo vietos ir todėl ji negali jireikti, nei sugeisti. Minkšta, kaiti akomas, lengvai vartojama, įstai. Vartojama, kuomet Jus dirbate ir miegate. Nereikalinga dirzai, sagtės, nei sprendzimos prie ju. Patrukite, kaip uždarų patrukimo skyle, taip, kaip tai gantta daro, kad patrukimas neisiverdytų. Pasitinkite savo vardą, šaldieną PLAPAO CO., Block 3059, St. Louis Mo., dykal išmėginimui Plapao ir gaukite reikalingus nurodancius patarimus.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems didžiausių savaitraštį "VIENYBĖ LIETUVNINKŲ" instelgeta 1886 m. „Vienybė Liet.“ privalo skaitų: kiekvienas lietuvių ir lietuvaitė. „Vienybė Liet.“ talpina mokslininkų ir pamokinančius straipsnius. PRENUMERATA METAMS: Suvienyfose Valstijose... \$2.00; pusei metų \$1.00. Kanadoje... 2.50; pusei metų \$1.25. Kitose viešpatystėse... 3.00; pusei metų \$1.50. Pažiurejimui slūnčiame vieną numerį dovanai ir knygu katalogą DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ VISOKIŲ KNYGU. "VIENYBĖ LIETUVNINKŲ" 120-124 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Mokykis Francuzu Kalbos. Užsirašyk "Amerikos Lietuvi", kuriatne rasi geriausių Raštų, Zinių, Juoku ir Eilių. Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatinai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvi" \$2.00 metams.

"AMERIKOS LIETUVIS" 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE 1886 METAIS. Kapitalas 1 Sausio, 1917, \$145,000. Pomirtinių išmokėjo \$92,715. Ligoje pašalpu \$52,813. Moka pomirtinių \$150, \$300, \$600 ir \$1,000. Moka ligoje pašalpos \$6.00 \$9.00 ir \$12.00 i savaitę. ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiskus Kankinius, Imigrantus ir remia visus prakilius lietuvių tautiškus ir kultūristus reikalus. ŽMONIŲ apšvietai leidžia savaitraštį „TĖVYNE“ su iliustruotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos. SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausi ir tvirčiausia apdraudus, pašalpos ir kultūros organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas platesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

Again the Government comes to the people of the country with the request that they lend their money, and lend it upon a more liberal scale than ever before, in order that the great war for the rights of America and the liberation of the world may be prosecuted with ever increasing vigor to a victorious conclusion. And it makes the appeal with the greatest confidence because it knows that every day it is becoming clearer and clearer to thinking men throughout the nation that the winning of the war is an essential investment. The money that is held back now will be of little use or value if the war is not won and the selfish masters of Germany are permitted to dictate what America may and may not do. Men in America, besides, have from the first and are now dedicating both their lives and their fortunes to the vindication and maintenance of the great principles and objects for which our Government was set up. They will not fail now to show the world for what their wealth was intended.

Woodrow Wilson

BALTASAI NAMAS,
WASHINGTON, D. C.

Ir vėl Valdžia atsiliepia prie šios šalies žmonių su meldimu, idant jie paskolintų savo pinigų, ir paskolintų jų gausiau negu bile kada pirmiausia, dant Didžioji Karė už Amerikos teises ir pasaulio paliošavimą galėtų būti vedama su vis didesne jiega iki pergalingojo užbaigimo. Ir ji daro šią atsišaukimą su didžiausiu pasitikėjimu, nes ji žino, kad su kožna diena darosi vis aiškiau ir aiškiau mąstantiems žmonėms visoj tautoj, kad karės išlaimėjimas yra svarbus investimentas. Pinigai, kuriu neduodama dabar, bus menkos vertės, jeigu karė nebutų laimėta, ir saumyliams Vokietijos viešpačiams butų leista diktuoti, ką Amerika gali, ar negali daryti. Amerikos vyrai, apart to, nuo pat pradžių net iki šiai dienai pašventė savo gyvastis ir savo turtus apgynimui ir palaikymui didžiųjų principų ir tikslų, kurių dėlei mūsų Valdžia tapo pastatyta. Jie neapvils dabar, neparodė pasauliui, kam jų turtingumas buvo skiriamas.

WOODROW WILSON

This Space Contributed to Winning the War by

Universal State Bank

3252 S. HALSTED STREET,

CHICAGO, ILL.